

Sygn. akt III AUa 570/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2012 r. w Szczecinie

sprawy E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych W. W. (1), J. W. (1), W. C.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 lutego 2012 r. sygn. akt VI U 1892/11

1. prostuje oczywistą omyłkę w komparycji zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w miejsce oznaczenia przedmiotu sprawy: „o ustalenie obowiązku ubezpieczenia” wpisuje: „o wysokość podstawy wymiaru składek”,

2. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. i stwierdza, że nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne wypłat z tytułu bonów towarowych, finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, na rzecz zainteresowanych:

- W. W. (1) za grudzień 2005 r. w kwocie 100 złotych;

- W. C. za grudzień 2004r. w kwocie 124 złotych, za marzec 2005 r. w kwocie 123,50 złotych i za grudzień 2005 r. w kwocie 200 złotych,

- J. W. (1) za grudzień 2004 r. w kwocie 247 złotych, za marzec 2005r. kwotę 185, 20 złotych, za grudzień 2005r. w kwocie 200 złotych, grudzień 2006 r. w kwocie 300 złotych, grudzień 2007r. w kwocie 350 złotych, styczeń 2009 r. w kwocie 300 złotych, grudzień 2009r. w kwocie 300 zł,

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz E. K. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III AUa 570/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2011 roku nr 45 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe W. C. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Zakładu (...) wynosiła w grudniu 2004 roku - 948 zł, w marcu 2005 r. - 972 zł a grudniu 2005 r. - 1249 zł. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła odpowiednio 770,63 zł, 790,54 zł i 1015,31 zł.

Decyzją z dnia 30 maja 2011 roku nr 316 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe W. W. (1) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Zakładu (...) wynosiła w grudniu 2005 roku 1018,52 zł. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła w tym samym czasie 827,96 zł.

Decyzją z dnia 30 maja 2011 roku nr 317 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe J. W. (1) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Zakładu (...) wynosiła w grudniu 2004 roku - 1112,20 zł, w marcu 2005 roku - 1076,65 zł, w grudniu 2005 roku - 1049 zł, w grudniu 2006 roku - 2354,55 zł, w grudniu 2007 roku -2480,26 zł, w styczniu 2009 r. - 2357,97 zł, a w grudniu 2009 r. - 1600,74 zł. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła w tym samym czasie odpowiednio 904,11 zł, 875,21 zł, 852,73 zł, 1914,01 zł, 2.090,61 zł, 2.034,69 zł i 1381,28 zł.

W uzasadnieniu powyższych decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne pracowników stanowi przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z art. 12 ust. 1 przedmiotowej ustawy za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń. Natomiast zgodnie art. 8 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych dysponowanie środkami przeznaczonymi na działalność socjalną odbywać się powinno wg kryterium socjalnego tzn. przyznanie świadczeń uzależnia się od sytuacji rodzinnej i materialnej. Zdaniem organu rentowego świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem tej zasady nie mogą być oceniane jako świadczenia socjalne. Mając na uwadze powyższe organ rentowy zauważył, że w trakcie kontroli ustalono, że w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych nie były ustalone progi dochodu na członka rodziny w latach od 2002 do 2009 ze wskazaniem wysokości udzielonej pomocy. Organ wskazał, iż pracownicy nie występowali z wnioskiem o przyznanie pomocy z Funduszu z okazji świąt oraz nie składali oświadczeń lub zaświadczeń o posiadanych wysokościach dochodu na członka rodziny.

Płatnik E. K. odwołał się od powyższych decyzji dotyczących ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne pracowników objętych ww. decyzjami ZUS. W uzasadnieniu odwołań płatnik podniósł, iż bony wypłacane były w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej czy materialnej każdego z pracowników. Ustalanie wartości przyznanych bonów towarowych odbywało się wyłącznie poprzez wyznaczonych przez załogę pracowników zajmujących stanowiska kierowników sklepów i brygadzystów poszczególnych działów, którzy znając sytuację materialną, rodzinną czy życiową bezpośrednio podlegających im pracowników, przedkładali propozycję przyznania tych świadczeń każdemu uprawnionemu w określonej wysokości np. po 100,00 zł lub po 300,00 zł.

Płatnik zarzucił nadto organowi rentowemu błędną wykładnię art. 8 ustawy, podnosząc, iż ustawodawca w tym zakresie pozostawia swobodę działania zarówno pracodawcy jak i pracownikom. Płatnik wskazał, iż organ rentowy nie wskazał żadnego konkretnego przepisu prawa, nakładającego obowiązek żądania np. oświadczeń majątkowych, czy też przyznawania świadczeń z Funduszu wyłącznie po przedłożeniu podania czy wniosku.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie w całości.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 23 lutego 2012 r. oddalił odwołania oraz odstąpił od obciążenia ubezpieczonego E. K. kosztami procesu.

Z ustaleń faktycznych Sądu I instancji wynika, że E. K. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa i sprzedaży od 1993 roku. W ramach tej działalności zatrudnia wielu pracowników, zarówno w sklepach jak i przy produkcji. W okresie objętym decyzją E. K. zatrudniał ok. 150 osób.

Sąd Okręgowy ustalił, że od 1996 roku w Zakładzie (...) nieprzerwanie obowiązuje Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Zgodnie z § 2 pkt 1 Regulaminu przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Zgodnie z § 2 pkt 3 kierownik zakładu ustala roczny preliminarz dochodów oraz ewentualne zwiększenie Funduszu określone w art. 5 ust 4 i 5, art. 7 ust. 4 ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. W Regulaminie nie wskazano konkretnych progów dochodu na członka rodziny, ze wskazaniem wysokości przydzielonej pomocy. Aneks z dnia 6 września 2000 roku wprowadzono do pkt 5 Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Zakładu (...) w P., podpunkt 1, z którego wynika, że wysokość świadczeń ustalają na podstawie znajomości sytuacji materialnej podległych pracowników w Zakładzie Produkcyjnym w P. - brygadzista produkcji oraz brygadzista rozbioru, w Sklepach (...). W dziale II, w § 3, wprowadzono punkt 1, w którym wskazano, że warunkiem nabycia uprawnień jest przedłożenie przez byłych pracowników (emeryta i rencisty) oświadczeń o dochodzie miesięcznym netto na osobę w rodzinie za miesiąc poprzedzający – przed przyznaniem świadczenia. Przedmiotowy aneks wszedł życie z dniem 6 września 2000 roku.

W latach 2002 - 2009 płatnik corocznie postanawiał o przyznaniu pracownikom bonów pieniężnych z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych. Świadczenia te były finansowane ze środków ZFŚS. O ostatecznej wysokości przyznanych bonów decydował E. K., nie było przy tym ustalonych konkretnych kryteriów, na podstawie których przyznawano bony w takiej, a nie innej wysokości. Pracodawca nie odbierał od pracowników ani oświadczeń o wysokości dochodów, ani o ich sytuacji materialnej i rodzinnej. Pracownicy nie składali też żadnych wniosków o przyznanie im paczek i bonów świątecznych.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych u płatnika funkcjonuje w ten sposób, że każdym roku kalendarzowym, kiedy znana jest już wysokość środków pieniężnych zgromadzonych na koncie ZFŚS (...) E. K. w P., zbierają się Przedstawiciele Pracowników, reprezentujących interesy wszystkich pracowników zakładu, którzy znając liczbę pracowników i wysokość zgromadzonych na rachunku środków przygotowuje plan wydatków. W tym planie uwzględniane są bony towarowe.

W dniu 10 sierpnia 2000 roku podjęto decyzję o wyborze przedstawicieli pracowników w osobie J. W. (2), T. K. (1), K. Ś. oraz B. K. (1). Osoby te decydowały wyłącznie o wysokości puli pieniędzy przeznaczonych na bony, nie decydowały natomiast o wysokości bonów przeznaczonych dla konkretnego pracownika.

Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 1 stycznia 2005 roku w wysokości 97604,36 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 11750 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2005 roku. Środki w kwocie 11750 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w marcu 2005 roku w okresie przed Świątami Wielkanocnymi na łączną kwotę 11750 zł.

Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 30 listopada 2005 roku w wysokości 154093,16 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 25000 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2005 roku. Środki w kwocie 25000 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w grudniu 2005 roku w okresie przed Świętami Bożego Narodzenia na łączną kwotę 25000 zł. Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 1 stycznia 2006 roku w wysokości 136099,54 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 35000 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2006 roku. Środki w kwocie 35000 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w grudniu 2006 roku w okresie przed Świętami Bożego Narodzenia na łączną kwotę 35000 zł. Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 1 stycznia 2007 roku w wysokości 101103,48 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 34800 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2007 roku. Środki w kwocie 34800 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w grudniu 2007 roku w okresie przed Świętami Bożego Narodzenia na łączną kwotę 34800 zł. Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 1 stycznia 2008 roku w wysokości 66305,51 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 20500 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2008 roku. Środki w kwocie 20500 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w grudniu 2008 roku w okresie przed Świętami Bożego Narodzenia.

Po zapoznaniu się ze stanem pieniędzy zgromadzonych na koncie ZFŚS na dzień 1 stycznia 2009 roku w wysokości 45808,49 zł oraz ilością zatrudnionych pracowników uzgodniono, że część środków w kwocie 15210 zł zostanie przeznaczona na pomoc rzeczową pracownikom w 2009 roku. Środki w kwocie 15210 zł przeznaczono na zakup bonów towarowych. Bony towarowe miały zostać przekazane pracownikom w okresie zwiększonych wydatków na „zakupy przedświąteczne”, w grudniu 2009 roku w okresie przed Świętami Bożego Narodzenia.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2002 płatnik przyznał 65 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 6 bonów o wartości 100,00 zł (B. A. (1), G. Z., J. A. (1), K. A. (1), K. H., T. I.),
- 39 bonów o wartości 150,00 zł (C. B., D. A. (1), D. E. (1), D. E. (2), D. J. (1), D. G. (1), G. J., G. S. (1), G. Z. (1), I. M., J. I., K. G. (1), K. B. (1), K. G. (1), K. G. (2), K. M. (1), L. M., L. M., M. E. (1), M. R. (1), N. A., O. M., O. D., P. D. (1), P. D. (2), S. B., S. Z., S. S. (1), S. M. (1), S. D., S. E. (1), S. M. (2), S. A., S. R., S. I. (1), S. L., Ś. K., T. J. (1)),
- 13 bonów o wartości 180,00 zł (B. A. (2), D. A. (2), K. T. (1), K. R. (1) (wcześniej D.), K. T. (2), M. T., N. I. (1), N. J., S. P., S. H. (wcześniej A.), Ś. D., W. J., Z. C.),
- 5 bonów o wartości 200,00 zł (A. M., J. A. (2), K. K., K. Z., P. E. (1)),
- 1 bon o wartości 250,00 zł (M. J. (1)),
- 1 bon o wartości 280,00 zł (L. U. (1)).

W marcu 2004 roku bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych przyznano 60 osobom bony towarowe w tym:

- 4 bony o wartości 100,00 zł (B. A. (3), G. Z. (1), K. J. (1), L. A.),
- 18 bonów o wartości 150,00 zł (C. H. (1), C. M., D. M. (1), D. E., D. J. (1), H. K. (1), J. E., J. J. (2), K. T. (3), K. M. (2), K. J. (2), M. M. (3), P. D. (1), S. E. (2), S. Z., S. A. (1), Ś. R., W. S. (1)),

- 32 bony o wartości 200,00 zł (A. M., B. A. (2), B. A. (1), D. E. (1), D. E. (2), D. G. (1), G. J., J. A. (1), J. A. (2), K. Z., K. G. (2), L. Z., M. S. (1), M. D. (1), M. T., M. J. (1), N. A., P. D. (2), S. B., S. K., S. S. (1), S. D., S. E. (1), S. M. (2), S. H. (wcześniej A.), S. R., Ś. A., Ś. D., Ś. K., W. I. (1), W. J. (1), Z. C.),

- 1 bon o wartości 250,00 zł (W. J.),

- 5 bonów o wartości 300,00 zł (K. T. (1), K. R. (1) (wcześniej D.), K. B. (1), N. I. (1), N. J.),

W kwietniu 2004 roku z okazji Świąt Wielkanocnych przyznano 1 bon towarowy o wartości 200.00 zł (K. K. (2)).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2004 płatnik przyznał 97 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 10 bonów o wartości 62 zł (D. S., G. I., G. B. (1), J. K. (1), K. D., K. A. (2), L. S., M. M. (4), M. M. (5), P. I. (1)),

- 16 bonów o wartości 124,00 zł (A. A., B. B. (3), C. W., D. E., D. J. (2), F. T., G. A. (1), G. A. (2), K. R. (2), K. O. (1), K. M. (3), K. G., K. W., L. U. (2), P. D. (1), S. W. (1)),

- 28 bonów o wartości 186,00 zł (B. J. (1), B. A. (2), B. E. (1), C. H. (2), D. J. (1), F. W., F. I., F. E., G. L., K. M. (4), K. A. (3) (wcześniej S.), K. R. (3), K. J. (2), L. U. (3), L. A., M. J. (2), M. K. (1), M. M., P. J. (1), P. B. (1), R. A., S. E. (2), S. A. (1), S. E. (3), S. R., Ś. R., Z. C., Ż. G.),

- 41 bonów o wartości 247,00 zł (B. A. (3), B. A. (1), B. J. (2), B. M. (1), C. H. (1), D. E. (1), D. E. (2), D. G. (1), G. J., G. Z. (1), H. K. (1), J. A. (1), J. A. (2), J. E., J. J. (2), K. T. (3), K. J. (1), K. K., K. Z., K. T. (1), K. B. (1), K. D. (1), L. Z., M. S. (1), M. D. (1), M. T., N. A., P. P. (1), S. B., S. Z., S. S. (1), S. E. (1), S. M. (2), S. H. (wcześniej A.), Ś. A., Ś. D., Ś. K., W. M. (1), W. J. (2), W. S. (1), W. J. (1)),

- 1 bon o wartości 433,00 zł (M. J. (1)),

- 1 bon o wartości 555,00 zł (K. R. (1) (wcześniej D.)). W marcu 2005 roku bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych przyznano 87 osobom.

w tym:

- 9 bonów o wartości 61,70 zł (D. M. (2), G. Z. (2), K. D., K. A. (2), K. J. (2), K. K. (3), P. I. (1), S. A. (2), T. J. (1)),

- 27 bonów o wartości 123,50 zł (A. A., B. B. (3), C. W., C. H. (1), C. H. (2), D. A. (2), D. E., D. J. (1), F. W., F. I., G. I., G. A. (1), G. J., G. Z. (1), J. K. (1), K. R. (2), K. A. (3) (wcześniej S.), K. W., L. U. (3), L. U. (2), L. S., M. J. (2), M. M., P. J. (1), P. B. (1), S. A. (1), Ś. R.),

- 39 bonów o wartości 185,20 zł (B. J. (1), B. A. (3), B. M. (1), D. E. (1), D. E. (2), D. J. (2), D. G. (1), F. T., F. E., G. A. (2), J. A. (2), J. J. (2), K. M. (4), K. T. (3), K. K., K. O. (1), K. G., K. R. (3), K. D. (1), L. A., L. Z., M. S. (1), N. A., P. P. (1), P. D. (1), R. A., S. B., S. Z., S. W. (1), S. S. (1), S. E. (1), S. E. (3), S. M. (2), S. H. (wcześniej A.), S. R., Ś. A., W. S. (1), W. J. (2), Ż. G.),

- 10 bonów o wartości 247,00 zł (B. A. (2), B. A. (1), K. Z., K. T. (1), K. R. (1) (wcześniej D.), M. D. (1), M. T., Ś. D., Ś. K., W. J.),

- 1 bon o wartości 308,70 zł (K. B. (1)),

- 1 bon o wartości 370,40 zł (W. M. (1)).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2005 płatnik przyznał 125 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 3 bony o wartości 50,00 zł (M. M. (6), M. W. (1), T. R. (1)),

- 16 bony o wartości 100,00 zł (B. B. (4), C. S., C. J., D. A. (1), J. B., K. J. (3), K. K., K. B. (2), K. A. (3) (wcześniej S.), L. G., M. B. (1), M. B. (2), M. A. (1), M. M., T. M. (1), W. W. (3)),

- 38 bony o wartości 150,00 zł (B. M., D. A. (3), D. E. (2), D. G. (1), G. E. (1), G. W., I. I., J. A. (3), K. A., K. A. (4), K. D., K. T. (3), K. A. (5), K. R. (2), K. B. (3), K. M. (5), K. A. (6) (ur. 09.06.1968 r.), K. U. (1), K. S., K. J. (2), K. S. (1), K. G. (3), M. A. (2), M. M. (4), N. I. (2), P. J. (2), P. I. (1), P. J. (1), P. M. (1), R. T., S. A. (1), S. M. (3) (wcześniej R.), S. A. (3), Ś. R., T. E., W. A. (1), W. G., W. S. (1)),

- 37 bony o wartości 200,00 zł (C. W., D. J. (2), F. W., G. I., G. K. (1), G. A. (1), G. B. (2), G. J., J. J. (2), K. M. (4), K. K. (4), K. A. (6) (ur. 27.03.1968 r.), K. R. (3), K. A. (2), K. S. (2), K. K. (3), L. A., M. J. (3), N. K., N. A., P. D. (1), P. B. (2), P. R., R. A., S. B., S. W. (1), S. S. (1), S. E. (1), S. A. (2), S. M. (2), S. R., Ś. A., T. J. (1), W. W. (5), W. I. (2), W. J. (2), Ż. M.),

- 10 bonów o wartości 250,00 zł (C. H. (1), D. M. (2), D. B. (1), F. E., L. U. (3), M. W. (2), P. M., S. Z., S. E. (3), Ż. G.),

- 10 bonów o wartości 300,00 zł (B. J. (1), B. A. (2), J. A. (2), K. K., K. Z., K. T. (1), K. D. (1), M. D. (1), M. T., W. M. (1)),

- 9 bonów o wartości 400,00 zł (D. A. (2), K. R. (1) (wcześniej D.), K. B. (1), M. S. (1), S. H. (wcześniej A.), S. T., Ś. D., Ś. K., W. J.),

- 1 bon o wartości 450,00 zł (L. Z.),

- 1 bon o wartości 500,00 zł (B. M. (1)).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2006 płatnik przyznał 127 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 7 bonów o wartości 50,00 zł (B. M. (2), F. K., H. M., P. O. K., P. E. (2), Ś. M., W. A. (2)),

- 14 bonów o wartości 100,00 zł (B. J. (1), B. A., B. A. (4), D. M. (3), G. E. (2), J. M. (1), K. K. (5), K. M., L. D. (1), M. M. (8), N. A., P. W., S. I. (2), S. E. (2)),

- 9 bonów o wartości 150,00 zł (B. I., D. H., D. B., G. E. (1), L. E., N. I. (2), R. T., S. M. (3) (wcześniej R.), W. A. (1)),

- 16 bonów o wartości 200,00 zł (A. M. (1), G. M., G. S. (2), K. D., K. J. (4) (wcześniej U.), M. M. (4), N. V., P. B. (2), S. A. (2), S. M. (2), S. H. (wcześniej A.), S. G. (1), Ś. K., T. J. (1), T. J. (2), Z. J. (1)),

- 15 bonów o wartości 250,00 zł (B. M., C. H. (1), C. E., D. A. (3), K. A. (4), K. M. (6), L. A., M. M. (6), M. W. (2), M. A., O. I., Ś. R., W. M. (2), W. W. (5), W. S. (1)),

- 17 bonów o wartości 300,00 zł (B. Ł., D. A. (2), D. R., D. B. (2), G. I., G. D. (1), G. B. (2), K. D., K. A. (6) (ur. 27.03.1968 r.), K. S., K. A. (7), K. A. (2), K. G. (3), M. E. (2), M. M. (9), S. S. (1), W. J. (2)),

- 26 bonów o wartości 350,00 zł (D. J. (2), F. W., G. D. (2), G. A. (1), I. I., J. P. (1), J. B., K. A. (5), K. Z., K. R. (3), L. Z., M. A. (2), M. J. (3), M. A. (1), N. K., P. J. (2), P. N., P. M. (1), S. Z., S. W. (1), S. A. (3), S. A., Ś. A., T. E., W. G., Ż. G.),

- 16 bonów o wartości 400,00 zł (B. A. (2), G. S. (3), G. K. (1), J. A. (2), K. T. (3), K. K., K. T. (1), K. K. (3), L. U. (3), M. S. (1), M. D. (1), M. T., S. A. (1), S. E. (3), S. T., Ś. D.),

- 2 bony o wartości 450,00 zł (G. P., W. J.),

- 4 bony o wartości 500,00 zł (B. M. (1), F. E., P. M., W. M. (1)),

- 1 bon o wartości 600,00 zł (K. B. (1)).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2007 płatnik przyznał 113 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 9 bonów o wartości 150,00 zł (G. E. (1), K. M., K. J. (4) (wcześniej U.), L. K., M. S., M. J., W. A. (3), W. A., W. A. (2)),
- 11 bonów o wartości 200,00 zł (B. M. (3), G. J., G. U., K. M. (7), W. B., K. U. (2), L. W., P. J., P. A., T. K. (2) (wcześniej K.), Z. N.),
- 18 bonów o wartości 250,00 zł ((B. A. (4), D. B., D. M. (3), F. K., J. G., J. D., K. E. (1), K. G. (4), K. J. (5), K. A. (8), Ł. L., M. J. (4), M. M. (10), O. E., S. I. (3), S. D., T. J. (3), W. A. (4)),
- 20 bonów o wartości 300,00 zł (A. M. (1), D. B. (2), D. A. (3), G. D. (1), G. E. (2), K. R. (3), K. J. (6), K. M. (6), M. M. (4), N. V., N. M., P. W., R. B., S. I. (2), S. S. (1), S. M. (2), Ś. R., U. W., Z. J. (1), Z. P.),
- 27 bonów o wartości 350,00 zł (A. J. (1), C. H. (1), D. J. (2), F. W., G. B. (2), I. M. A. I., J. P. (2), K. A. (5), L. D. (2), L. A., M. J. (5), M. K., N. K., P. J. (2), P. T., P. M. (1), R. T., S. Z., S. A. (1), S. M. (3) (wcześniej R.), T. J. (1), W. M. W. G., W. J. (2), W. A. (1), U. A.),
- 28 bonów o wartości 400,00 zł (B. M. (1), C. E., F. E., G. S. (3), G. K. (1), G. A. (1), J. P. (1), J. A. K. T., K. K., K. Z., K. T. (1), K. B. (1), K. W., K. D. (1), M. J. (3), M. S. (1), M. D. (1), M. A. (1), N. I. (1), O. M., P. B. (2), S. T., S. G. Ś. D., Ś. K., W. Z., W. J.).

W styczniu 2009 roku płatnik przyznał 94 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 2 bony towarowe o wartości 50,00 zł (F. A., P. M. (2)),
- 11 bonów towarowych o wartości 100,00 zł (B. J. (3), G. K. J., ; G. K. (1), K. J. (4) (wcześniej U.), K. C., K. W. K., M. T., P. B. (3), S. M. (4), U. J., W. A. (2)),
- 4 bony towarowe o wartości 150,00 zł (G. P., J. T. (1), K. U. (2), L. K.),
- 48 bonów towarowych o wartości 200,00 zł (B. M. (3), C. S., C. H. (1), C. E., D. B., D. J. (2), F. W., F. K., F. E., F. Z., G. A. (1), I. I., J. G., J. W. (3), K. T. (3), K. M. (7), K. W., K. R. (3), K. G. (4), K. A. (8), K. J. (6), K. M. (6), L. W., L. D. (2), L. A., M. J. (4), M. J., M. M. (4), M. A., M. K. (2), O. E., P. J., P. A., R. T., S. D., S. S. (1), S. E. (4), S. G. (1), Ś. R., T. J. (3), W. A., W. M. (1), W. B., W. G., W. A. (4), Z. J. (2), Z. N., Z. J. (1)),
- 25 bonów towarowych o wartości 300,00 zł (A. J. (1), A. S. (1), B. M. (1), G. S. (3), G. B. (2), J. P. (1), J. D., J. J. (7), K. Z., K. T. (1), K. T. (2), K. D. (2), K. D. (1), K. H., M. S. (1), M. D. (1), M. A. (1), N. I. (1), N. J., S. Z., Ś. D., Ś. K., U. W., W. Z., W. J. (2)),
- 1 bon towarowy o wartości 350,00 zł (G. M.),
- 2 bony towarowe o wartości 400,00 zł (G. D. (1), J. A. (2))
- 1 bon towarowy o wartości 500,00 zł (K. B. (1)).

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia w roku 2009 płatnik przyznał 72 pracownikom bony towarowe, w tym:

- 3 bony towarowe o wartości 50,00 zł (K. A., K. S. (3), T. B.),
- 8 bonów towarowych o wartości 100,00 zł (A. M. (1), D. B. (3), F. W., K. C., M. J., P. I. (2), W. A. (5), Z. K. (1)),
- 2 bony towarowe o wartości 150,00 zł (G. B. (2), P. E. (3)),
- 1 bon o wartości 160,00 zł (D. A. (2)),

- 35 bonów o wartości 200,00 zł (B. E. (2), B. J. (3), B. M. (3), C. H. (1), F. E., F. Z., G. K. J., G. A. (1), J. G., J. T. (1), K. C., K. R. (3), K. G. (4), K. U. (2), K. A. (8), K. E. (2), K. M. (8), K. J. (6), L. A., M. M. (4), M. K. (2), O. E., P. A., P. B. (3), P. M. (1), R. T., S. D. S. S. (1), S. M. (4), S. G. (1), T. J. (3), W. M. (1), W. B., W. G., Z. J. (1)),

- 23 bony towarowe o wartości 300,00 zł (A. J. (1), A. S. (1), J. P. (1), J. D., J. W. (3), J. J. (7), J. A. (2), K. A. (9), K. K., K. Z., K. T. (1), K. B. (1), K. D. (2), K. D. (1), K. H., L. D. (2), M. D. (1), M. D. (2), S. Z., Ś. D., Ś. K., W. J. (2), Z. N.).

W okresach objętych decyzjami ubezpieczony zatrudniał m.in. W. W. (1), J. W. (1) i W. C.. Płatnik E. K. (1) wypłacił tym osobom świadczenia z Funduszu Socjalnego - w postaci bonów i nie doliczył wartości powyższych bonów do przychodu ww. pracowników, stanowiącego podstawę wymiaru składek na ich ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W spornym okresie u płatnika zatrudnieni byli także m.in.:

- K. Ś., zatrudniony od 12 stycznia 1998 roku, mający 5 dzieci, w tym troje na utrzymaniu, oraz jego żona D. Ś., zatrudniona od 12 lutego 1997 roku;

- A. J. (2), mężatka, mająca troje dzieci;

- K. K. (2), kawaler, niemający nikogo na utrzymaniu;

- H. K. (2), żonaty, mający troje dzieci na utrzymaniu;

- W. K. (2), która do 2004 roku mieszkała z rodzicami, nie mając nikogo na utrzymaniu. W 2005 roku urodziła dziecko, które samotnie wychowuje; ojciec dziecka pracuje i łoży na utrzymanie dziecka;

- A. D. (1), mająca jedno dziecko na utrzymaniu;

- E. D., niemająca nikogo na utrzymaniu;

- A. K. (1), zatrudniona od 1 marca 2007 roku, wdowa mająca na utrzymaniu troje dzieci;

- E. K. (3), niemająca nikogo na utrzymaniu;

- J. Z. (1) mająca dwoje dzieci i męża, który okresowo pozostawał w zatrudnieniu;

- T. J. (4), zatrudniona od 21 kwietnia 2008 roku, mająca czworo dzieci oraz męża, który okresowo pozostawał w stosunku pracy;

- B. W., zatrudniona od 1 marca 2007 roku, mająca dwoje dzieci i pracującego męża,

- A. D. (2), zatrudniona u płatnika w okresach od 1998 roku do 2002 roku, od 2005 roku do 2008 roku i od 2009 roku do chwili obecnej; w roku 2002 A. D. (2) była bezdzietną panną, utrzymywała się sama, w 2005 roku zainteresowana miała jedno dziecko, ojciec dziecka płacił alimenty,

- D. L. (1), zatrudniona u płatnika niecały rok, mającą w spornym okresie dwoje dzieci oraz pracującego męża.

Poszczególni pracownicy zarobili u płatnika:

- B. D. (1): za grudzień 2006 r. - 1122 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 225 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1064 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 505 pl. II akt kontroli),

- H. C.: za grudzień 2006 r. - 1203 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 229 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 577 pl. II akt kontroli),

- P. G.: za grudzień 2006 r. - 1115 zł netto, w tym bony o wartości 450 zł (k. 229 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 971 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 633 pl. II akt kontroli),
- S. C. (1): za grudzień 2006 r. - 908 zł netto, nie otrzymała bonu, pozostawała na zasiłku rehabilitacyjnym (k. 237 pl. I akt kontroli),
- M. K. (3): za grudzień 2006 r. - 1281 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. pl. I akt kontroli),
- M. M. (11): za grudzień 2006 r. - 1381 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 413 pl. I akt kontroli),
- W. P.: za grudzień 2006 r. - 1281 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 237 pl. I akt kontroli),
- I. S.: za grudzień 2006 r. - 1281 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 237 pl. I akt kontroli),
- M. B. (3): za grudzień 2006 r. - 1203 netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 243 pl. I akt kontroli),
- S. W. (2): za grudzień 2006 r. - 1203 netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 243 pl. I akt kontroli),
- A. K. (2): za grudzień 2006 r. - 917 netto, nie otrzymała bonów, przez cały miesiąc na L-4 (k. 247 pl. I akt kontroli),
- I. N. (1): za grudzień 2006 r. - 1071 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 247 pl. I akt kontroli),
- A. W. (1): za grudzień 2006 r. - 841,37 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 251 pl. I akt kontroli),
- H. D.: za grudzień 2006 r. - 1072 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 253 pl. I akt kontroli),
- E. G. (1): za grudzień 2006 r. - 1971 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 253 pl. I akt kontroli),
- K. K. (6): za grudzień 2006 r. - 1081 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 253 pl. I akt kontroli),
- B. P. (1): za grudzień 2006 r. - 1262 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 253 pl. I akt kontroli),
- M. R. (2): za grudzień 2006 r. - 1071 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 253 pl. I akt kontroli),
- B. J. (4): za grudzień 2006 r. - 1234 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 259 pl. I akt kontroli),
- M. K. (4): za grudzień 2006 r. - 1253 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 259 pl. I akt kontroli),
- I. O.: za grudzień 2006 r. - 1253 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 259 pl. I akt kontroli),
- E. S. (1): za grudzień 2006 r. - 1424 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 259 pl. I akt kontroli),
- W. F.: za grudzień 2006 r. - 1234 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 265 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1376,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 521 pl. II akt kontroli),
- E. F.: za grudzień 2006 r. - 1505 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 265 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1202,80 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 521 pl. II akt kontroli)
- A. K. (3): za grudzień 2006 r. - 1233 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 265 pl. I akt kontroli),
- M. P. (1): za grudzień 2006 r. - 1234 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 265 pl. I akt kontroli),
- I. G.: za grudzień 2006 r. - 1243 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 271 pl. I akt kontroli),
- S. K. (1): za grudzień 2006 r. - 1193 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 271 pl. I akt kontroli),

- G. K. (2) za grudzień 2006 r. - 1193 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 271 pl. I akt kontroli),
- U. L.: za grudzień 2006 r. - 1324 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 271 pl. I akt kontroli),
- A. K. (4): za grudzień 2006 r. - 1153 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 275 pl. I akt kontroli),
- W. M. (3): za grudzień 2006 r. - 1153 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 275 pl. I akt kontroli),
- E. B.: za grudzień 2006 r. - 825,55 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na L-4 (k. 281 pl. I akt kontroli),
- E. C.: za grudzień 2006 r. - 1.252 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 281 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1226,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 531 pl. II akt kontroli)
- B. D. (2): za grudzień 2006 r. - 826 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na zasiłku macierzyńskim (k. 281 pl. I akt kontroli),
- W. G.: za grudzień 2006 r. - 1362,89 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na L-4 (k. 281 pl. I akt kontroli),
- A. G.: za grudzień 2006 r. - 1333 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 281 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 531 pl. II akt kontroli)
- A. N.: za grudzień 2006 r. - 775,05 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 285 pl. I akt kontroli),
- I. B.: za grudzień 2006 r. - 972 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 287 pl. I akt kontroli),
- A. K. (5): za grudzień 2006 r. - 734,01 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 287 pl. I akt kontroli),
- K. K. (7): za grudzień 2006 r. - 1024 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 287 pl. I akt kontroli),
- A. D. (3): za grudzień 2006 r. - 1053 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 291 pl. I akt kontroli),
- M. A. (3): za grudzień 2006 r. - 1162 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 295 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1176,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 543 pl. II akt kontroli)
- A. J. (3): za grudzień 2006 r. - 877 zł netto, nie otrzymała bonów, pozostawała na zwolnieniu lekarskim i korzystała z urlopu wypoczynkowego (k. 295 pl. I akt kontroli),
- W. S. (2): za grudzień 2006 r. - 1233 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 295 pl. I akt kontroli),
- T. K. (3): za grudzień 2006 r. - 1224 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 299 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1214 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 547 pl. II akt kontroli),
- G. S. (4): za grudzień 2006 r. - 1162 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 299 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1176,75 netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 551 pl. II akt kontroli),
- D. K. (1): za grudzień 2006 r. - 1193 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 303 pl. I akt kontroli),
- K. F.: za grudzień 2006 r. - 1091 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 309 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 559 pl. II akt kontroli),
- J. K. (2) za grudzień 2006 r. - 580 zł netto, nie otrzymała bonów, pozostawała na urlopie wypoczynkowym (k. 309 pl. I akt kontroli),
- A. S. (2): za grudzień 2006 r. - 1324 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 309 pl. I akt kontroli),

- J. Z. (1): za grudzień 2006 r. - 1.162 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 313 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 563 pl. II akt kontroli),
- I. I. (3): za grudzień 2006 r. -1333 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 315 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1464 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),
- A. K. (6): za grudzień 2006 r. - 1143 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 315 pl. I akt kontroli),
- J. K. (3): za grudzień 2006 r. - 1162 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 315 pl. I akt kontroli),
- E. P.: za grudzień 2006 r. - 1191 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 315 pl. I akt kontroli),
- J. U. (1): za grudzień 2006 r. - 1062 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 315 pl. I akt kontroli),
- A. S. (3): za grudzień 2006 r. - 883,56 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 321 pl. I akt kontroli),
- J. T. (2): za grudzień 2006 r. - 1262 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 321 pl. I akt kontroli),
- M. W. (3): za grudzień 2006 r. - 1505 zł netto, w tym bony o wartości 500 zł (k. 321 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1364 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 509 pl. II akt kontroli),
- G. W.: za grudzień 2006 r. - 1233 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 321 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1226,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 509 pl. II akt kontroli),
- M. G. (2): za grudzień 2006 r. - 1262 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 323 pl. I akt kontroli),
- S. G. (2): za grudzień 2006 r. - 1262 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 323 pl. I akt kontroli),
- A. M. (2): za grudzień 2006 r. - 1152 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 323 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1226,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),
- A. B. (1): za grudzień 2006 r. - 1081 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 329 pl. I akt kontroli),
- M. D. (3): za grudzień 2006 r. - 1081 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 329 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1130,22 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na zasiłku chorobowym (k. 577 pl. II akt kontroli),
- M. G. (3): za grudzień 2006 r. - 997,98 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na L-4 (k. 329 pl. I akt kontroli),
- E. G. (2): za grudzień 2006 r. - 1181 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 329 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1018,46 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na zasiłku chorobowym (k. 577 pl. II akt kontroli),
- M. Ś.: za grudzień 2006 r. - 911,46 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na L-4 (k. 333 pl. I akt kontroli),
- A. B. (2): za grudzień 2006 r. - 1031 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 335 pl. I akt kontroli),
- R. D.: za grudzień 2006 r. - 1.093 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 335 tom I akt kontroli),
- M. H.: za grudzień 2006 r. - 1040 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 335 pl. I akt kontroli),
- A. K. (2): za grudzień 2006 r. - 993 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 335 pl. I akt kontroli),
- K. O. (2): za grudzień 2006 r. - 1041 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 335 pl. I akt kontroli),
- M. M. (12): za grudzień 2006 r. - 1062 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 339 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 964 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),

- A. W. (2): za grudzień 2006 r. - 590 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 339 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 475,33 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 581 pl. II akt kontroli),
- E. S. (2): za grudzień 2006 r. - 1031 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 343 pl. I akt kontroli),
- M. S. (2): za grudzień 2006 r. - 1112 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 343 pl. I akt kontroli),
- M. B. (4): za grudzień 2006 r. - 840 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 347 pl. I akt kontroli),
- J. T. (3): za grudzień 2006 r. - 1112 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 347 pl. I akt kontroli),
- S. S. (6): za grudzień 2006 r. - 1243 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 351 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1226,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 585 pl. II akt kontroli),
- R. Ś.: za grudzień 2006 r. - 1153 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 351 pl. I akt kontroli),
- R. K.: za grudzień 2006 r. - 1284 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 355 pl. I akt kontroli),
- A. L.: za grudzień 2006 r. - 731 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł, pozostawała na L-4 (k. 355 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 589 pl. II akt kontroli),
- A. Ś.: za grudzień 2006 r. - 1284 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 355 pl. I akt kontroli),
- N. P.: za grudzień 2006 r. - 1434 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 359 pl. I akt kontroli),
- M. P. (2): za grudzień 2006 r. - 194 zł netto, nie otrzymała bonów, pozostawała na urlopie (k. 359 pl. I akt kontroli),
- A. S. (4): za grudzień 2006 r. - 1433 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 359 pl. I akt kontroli),
- K. G. (5): za grudzień 2006 r. - 1524 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 361 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1663,83 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł, przebywała na urlopie macierzyńskim (k. 595 pl. II akt kontroli),
- S. K. (2): za grudzień 2006 r. - 429 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na urlopie (k. 361 tom I akt kontroli),
- J. M. (2): za grudzień 2006 r. - 1433 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 361 pl. I akt kontroli),
- K. N.: za grudzień 2006 r. - 1433 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 361 pl. I akt kontroli),
- M. P. (3): za grudzień 2006 r. - 1605 zł netto, w tym bony o wartości 500 zł (k. 361 pl. I akt kontroli),
- J. D.: za grudzień 2006 r. - 1234 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 365 pl. I akt kontroli),
- V. N.: za grudzień 2006 r. - 1162 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 365 pl. I akt kontroli),
- T. R. (2): za grudzień 2006 r. - 827 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł, pozostawała na urlopie macierzyńskim i korzystała z urlopu wypoczynkowego (k. 365 pl. I akt kontroli),
- B. D. (3): za grudzień 2006 r. - 1.093 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 371 tom I akt kontroli),
- J. W. (2): za grudzień 2006 r. - 1714 zł netto, w tym bony o wartości 450 zł (k. 377 pl. I akt kontroli)
- J. W. (1): za grudzień 2006 r. - 1.343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 377 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1405,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 613 pl. II akt kontroli),
- Z. S.: za grudzień 2006 r. - 1334 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 379 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1505,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 615 pl. II akt kontroli),

- T. S.: za grudzień 2006 r. - 1624 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 379 pl. I akt kontroli),
- D. Ś.: za grudzień 2006 r. - 1424 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 379 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1505,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 615 pl. II akt kontroli),
- K. Ś.: za grudzień 2006 r. - 1662 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 379 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1905,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 615 pl. II akt kontroli),
- E. T.: za grudzień 2006 r. - 1333 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 379 pl. I akt kontroli),
- M. M. (13): za grudzień 2006 r. - 1343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 381 pl. I akt kontroli),
- W. M. (4): za grudzień 2006 r. - 786,59 zł netto, nie otrzymał bonów, przez część miesiąca był na urlopie wypoczynkowym (k. 381 pl. I akt kontroli),
- A. M. (3): za grudzień 2006 r. - 1333 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 381 pl. I akt kontroli),
- T. M. (2): za grudzień 2006 r. - 1624 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 381 pl. I akt kontroli),
- J. P. (3): za grudzień 2006 r. - 1333 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 381 pl. I akt kontroli),
- D. K. (2): za grudzień 2006 r. - 1433 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 383 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1605,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 617 pl. II akt kontroli),
- A. M. (4): za grudzień 2006 r. - 1344 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 383 pl. I akt kontroli),
- E. M.: za grudzień 2006 r. - 1343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 383 pl. I akt kontroli),
- M. M. (14): za grudzień 2006 r. - 1353 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 383 pl. I akt kontroli),
- P. J. (3): za grudzień 2006 r. - 1634 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 385 pl. I akt kontroli),
- A. J. (4): za grudzień 2006 r. - 1424 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 385 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1586,75 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),
- B. K. (2): za grudzień 2006 r. - 1343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 385 pl. I akt kontroli)
- K. K. (2): za grudzień 2006 r. - 718,84 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 385 tom I akt kontroli),
- T. K. (1): za grudzień 2006 r. - 1624 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 385 pl. I akt kontroli),
- J. B. (1): za grudzień 2006 r. - 704,53 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł, pozostawała na L-4 (k. 387 pl. I akt kontroli),
- A. B. (3): za grudzień 2006 r. - 1624 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 387 pl. I akt kontroli),
- D. G. (2): za grudzień 2006 r. - 1633 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 387 tom I akt kontroli),
- D. G. (3): za grudzień 2006 r. - 1343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 387 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1386,75 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),
- B. G.: za grudzień 2006 r. - 1343 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 387 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1405,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),

- Z. K. (2) : za grudzień 2006 r. - 1434 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 403 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1505,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 617 pl. II akt kontroli),
- Z. L.: za grudzień 2006 r. - 1433 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 403 tom I akt kontroli),
- S. M. (5): za grudzień 2006 r. - 1574 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 403 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1605,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),
- M. M. (15): za grudzień 2006 r. - 1424 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 403 tom I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1543 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 625 pl. II akt kontroli),
- Ł. B.: za grudzień 2006 r. - 1443 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 405 pl. I akt kontroli)
- M. B. (5): za grudzień 2006 r. - 1405 zł netto, w tym bony o wartości 500 zł (k. 405 pl. I akt kontroli),
- S. G. (3): za grudzień 2006 r. — 672 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 405 pl. I akt kontroli),
- M. J. (6): za grudzień 2006 r. - 1081 netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 405 pl. I akt kontroli),
- D. K.: za grudzień 2006 r. - 1426 netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 405 pl. I akt kontroli)
- M. W. (4): za grudzień 2006 r. — 1152 netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 413 pl. I akt kontroli),
- W. W. (7): za grudzień 2006 r. - 1153 zł netto, w tym bony o wartości 250 zł (k. 413 pl. I akt kontroli),
- G. Ź.: za grudzień 2006 r. - 651 zł netto (280 zł - potrącenie komornicze), w tym bony o wartości 350 zł (k. 413 pl. I akt kontroli),
- M. K. (5): za grudzień 2006 r. - 400 zł netto, nie otrzymała bonów (k. 415 pl. I akt kontroli),
- B. K. (1): za grudzień 2006 r. - 1886 netto, w tym bony o wartości 600 zł (k. 415 pl. I akt kontroli), za grudzień 2008 r. - 1867,75 zł netto, w tym bony o wartości 500 zł (k. 617 pl. II akt kontroli),
- H. S.: za grudzień 2006 r. - 642 netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 415 pl. I akt kontroli),
- A. S. (5): za grudzień 2006 r. - 1234 zł netto, w tym bony o wartości 350 zł (k. 415 pl. I akt kontroli),
- C. K.: za grudzień 2008 r. - 111,46 netto, w tym bony o wartości 100 zł, uczennica (k. 499 pl. II akt kontroli),
- W. K. (2): za grudzień 2008 r. - 1344,18 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 633 pl. II akt kontroli),
- E. K. (4): za grudzień 2008 r. - 608,51 zł netto, nie otrzymała bonów, pozostawała na L-4 i na urlopie (k. 501 pl. II akt kontroli),
- M. K. (6): za grudzień 2008 r. - 964,07 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 501 pl. II akt kontroli),
- T. M. (3): za grudzień 2008 r. - 886,81 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 501 pl. II akt kontroli),
- A. F.: za grudzień 2008 r. - 1191 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),
- T. J. (4): za grudzień 2008 r. - 1273 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),
- A. K. (1): za grudzień 2008 r. - 1364 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),
- J. K. (3): za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),

- A. W. (3): za grudzień 2008 r. - 1126,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 569 pl. II akt kontroli),
- J. K. (4): za grudzień 2008 r. - 1182 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),
- U. K.: za grudzień 2008 r. - 1173 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),
- M. P. (4): za grudzień 2008 r. - 1091 zł netto, w tym bony o wartości 50 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),
- B. P. (2): za grudzień 2008 r. - 1182 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 571 pl. II akt kontroli),
- A. P. (1): za grudzień 2008 r. - 1162,75 zł netto, nie otrzymała bonów (k. 577 pl. II akt kontroli),
- R. Ś.: za grudzień 2008 r. - 960 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 585 pl. II akt kontroli),
- R. K.: za grudzień 2008 r. - 1264 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 589 pl. II akt kontroli),
- J. Z. (2): za grudzień 2008 r. - 1326,75 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 593 pl. II akt kontroli),
- N. Z.: za grudzień 2008 r. - 1364 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 565 pl. II akt kontroli),
- J. B. (2): za grudzień 2008 r. - 1144,75 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 595 pl. II akt kontroli),
- J. D.: za grudzień 2008 r. - 1464 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 595 pl. II akt kontroli),
- J. K. (5): za grudzień 2008 r. - 1382 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 595 pl. II akt kontroli),
- D. L. (2): za grudzień 2008 r. - 1464 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 595 pl. II akt kontroli),
- J. U. (2): za grudzień 2008 r. - 1182 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 603 pl. II akt kontroli),
- I. N. (2): za grudzień 2008 r. - 1995,30 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 607 pl. II akt kontroli),
- J. N.: za grudzień 2008 r. - 1948 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 607 pl. II akt kontroli),
- S. C. (2): za grudzień 2008 r. - 373,65 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 609 pl. II akt kontroli),
- P. J. (3): za grudzień 2008 r. - 1943 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 609 pl. II akt kontroli),
- T. K. (1): za grudzień 2008 r. - 1905,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 609 pl. II akt kontroli),
- D. K. (3): za grudzień 2008 r. - 1948 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 609 pl. II akt kontroli),
- B. P. (3): za grudzień 2008 r. - 889,74 zł netto, nie otrzymał bonów, 2 dni był na urlopie (k. 615 pl. II akt kontroli),
- W. U.: za grudzień 2008 r. - 1543 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 615 pl. II akt kontroli),
- H. K. (3): za grudzień 2008 r. - 1443 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 617 pl. II akt kontroli),
- A. M. (3): za grudzień 2008 r. - 1605,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 617 pl. II akt kontroli),
- S. A. (4): za grudzień 2008 r. - 1443 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),
- W. J. (3): za grudzień 2008 r. - 1462 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 619 pl. II akt kontroli),
- M. K. (7): za grudzień 2008 r. - 562 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 625 pl. II akt kontroli),
- Z. W.: za grudzień 2008 r. - 1543 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 625 pl. II akt kontroli),

- J. A. (4): za grudzień 2008 r. - 1443 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 627 pl. II akt kontroli),
- M. B. (5): za grudzień 2008 r. - 1543 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 627 pl. II akt kontroli),
- J. J. (8): za grudzień 2008 r. - 844 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 627 pl. II akt kontroli),
- M. S. (3): za grudzień 2008 r. - 1200 zł netto, nie otrzymała bonów (k. 631 pl. II akt kontroli),
- B. N.: za grudzień 2008 r. - 1344,61 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała za zwolnieniu lekarskim i na urlopie (k. 633 pl. II akt kontroli),
- D. J. (3): za grudzień 2008 r. - 1705,75 zł netto, w tym bony o wartości 300 zł (k. 633 pl. II akt kontroli),
- K. M. (9): za grudzień 2008 r. - 2228 zł netto, w tym bony o wartości 400 zł (k. 505 pl. II akt kontroli),
- J. M. (3): za grudzień 2008 r. - 1314 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 515 pl. II akt kontroli),
- M. M. (16): za grudzień 2008 r. - 1611 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na urlopie macierzyńskim (k. 515 pl. II akt kontroli),
- J. P. (4): za grudzień 2008 r. - 1214 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 515 pl. II akt kontroli),
- R. W.: za grudzień 2008 r. - 1000 zł netto, nie otrzymała bonów (k. 515 pl. II akt kontroli),
- A. P. (2): za grudzień 2008 r. - 1314 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 521 pl. II akt kontroli),
- E. O.: za grudzień 2008 r. - 1231,83 zł netto, w tym bony o wartości 200 zł (k. 535 pl. II akt kontroli),
- K. T. (4): za grudzień 2008 r. - 906 zł netto, nie otrzymała bonów, przebywała na urlopie macierzyńskim (k. 535 pl. II akt kontroli),
- K. L.: za grudzień 2008 r. - 569,29 zł netto, w tym bony o wartości 150 zł (k. 539 pl. II akt kontroli),
- M. S. (4): za grudzień 2008 r. - 1044,75 zł netto, w tym bony o wartości 100 zł (k. 539 pl. II akt kontroli).

E. K. (1) nie doliczył wartości ww. bonów do przychodu, stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wymienionych wyżej pracowników.

Podczas kontroli przeprowadzonej u płatnika w okresie od 10 października 2002 r. do 31 października 2002 r. nie stwierdzono w firmie (...) nieprawidłowości przy obliczaniu należnych składek, polegających na niedoliczaniu wartości bonów do przychodów pracowników.

Nieprawidłowości takie stwierdzono natomiast podczas kontroli przeprowadzonej u płatnika w okresie od 27 grudnia 2010 r. do 3 lutego 2011 r. Podczas przesłuchania w dniu 20 stycznia 2011 r., E. K. zeznał przed organem rentowym, że wypłacał pracownikom bony z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych. Bony te były wypłacane poszczególnym pracownikom w różnych wysokościach a wartość bonów dla konkretnych osób była ustalana z kierownikami sklepów i z brygadzystami działów oraz uzależniona była od okresu zatrudnienia w firmie i od zaangażowania w pracę - motywacji do pracy i wyników. Płatnik wyjaśnił, że każdy kierownik sklepu i brygadzysta działu otrzymywał listę swoich pracowników, na której wpisywał proponowaną wysokość bonów, następnie lista ta była zatwierdzana przez płatnika. E. K. wskazał, że pracownicy nie składali wniosków o wypłatę świadczeń z Funduszu ani oświadczeń, mających stanowić podstawę przyznania świadczenia. Wyjaśnienia odebrała od płatnika pracownica ZUS inspektor W. K. (3), będąca prywatnie sąsiadką E. K..

E. K. legitymuje się zwolnieniem lekarskim od dnia 21 stycznia 2011 r. Obecnie E. K. pozostaje w trudnej sytuacji finansowej. Za ubiegły rok płatnik nie osiągnął zysku, a strata wyniosła 280.000 zł. Ze względu na złą sytuację materialną bank odmówił płatnikowi kredytu.

W tych okolicznościach faktycznych sąd I instancji zważył, że odwołania płatnika E. K. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy po przytoczeniu treści art. 18 ust. 1, art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, że przychodami są więc otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń (art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych). Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Jednocześnie na mocy § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z podstawy wymiaru składek wyłączono świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W tej sytuacji, skoro w niniejszym postępowaniu bezspornym pozostawało, że w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami organu rentowego płatnik wydawał nieodpłatnie pracownikom bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych, a źródłem finansowania tych świadczeń były środki zgromadzone w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, to koniecznym było ustalenie, czy owe świadczenia miały charakter pomocy socjalnej udzielanej pracownikom, czy też były może dodatkowym ich przychodem wynikającym ze stosunku pracy, a co za tym idzie stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Do dokonania owego ustalenia konieczne było przeanalizowanie przepisów ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i dokonanie oceny, czy pracodawca prawidłowo realizował jej postanowienia.

Zdaniem Sądu I instancji zarówno w toku procesu, jak również wcześniej, w toku postępowania przed organem rentowym, nie zostało wykazane, że w istocie przyznając świadczenia z ZFŚS pracodawca kierował się kryteriami, o jakich mowa w art. 8 ust. 1 ustawy.

Sąd Okręgowy wskazał, że składając wyjaśnienia przed organem rentowym płatnik przyznał, że wysokość bonów przyznawanych poszczególnym pracownikom uzależniona była nie tyle od sytuacji finansowej i rodzinnej podwładnych, ale od ich zaangażowania w pracę, motywacji i osiągniętych rezultatów. Wyjaśnienia te, składane przez organem rentowym spontanicznie i bez świadomości, że są one niekorzystne dla płatnika, Sąd uznał za szczerze i prawdziwe, nie dając wiary późniejszym tłumaczeniom E. K. (podnoszonym już w postępowaniu Sądowym w innych, równoległe prowadzonych przez Sąd sprawach), że wyjaśnienia złożone przez płatnika przed organem rentowym miały się z prawdą, a prawdziwe są jedynie wyjaśnienia płatnika złożone przed Sądem. Po pierwsze, na wiarę nie zasługują wyjaśnienia E. K., że w dniu przesłuchania w ZUS-ie był chory i nie wiedział co mówi. Podkreślić należy, że E. K. legitymuje się zwolnieniem lekarskim, ale nie z dnia przesłuchania, a z dnia kolejnego. Po wtóre, gdyby płatnik rzeczywiście był tak chory jak twierdzi (że aż nie wiedział co mówi) już w dacie przesłuchania, to zapewne by się na nie nie stawiał, tylko odbył wizytę lekarską i przedłożył zaświadczenie o braku możliwości stawianictwa na przesłuchaniu. Jednocześnie, nie sposób uznać za wiarygodne wyjaśnień E. K., że stawiał się on w ZUSie pomimo

choroby, gdyż straszono go, że w przeciwnym razie zostanie ukarany za utrudnianie kontroli, w kontekście późniejszej wypowiedzi odwołującego się, że jego sprawę w organie rentowym prowadziła sąsiadka, do której miał pełne zaufanie. Gdyby bowiem sąsiadka płatnika faktycznie straszyla go odpowiedzialnością w razie niestawiennictwa w organie rentowym, płatnik z całą pewnością utraciłby do niej zaufanie i starał się szczególnie zwracać uwagę na treść swych zeznań. Z drugiej strony, skoro sprawę E. K. prowadziła osoba, z którą pozostawał on w dobrych relacjach, to nieprawdopodobnym jest, aby przesłuchująca przymuszała odwołującego się do składania wyjaśnień widząc zły stan zdrowia sąsiada (na co wskazuje płatnik), bądź też „wkładała mu w usta” nieprawdziwe i niekorzystne dla płatnika twierdzenia (co także podnosił płatnik, tłumacząc rozbieżność zeznań przed ZUS i przed Sądem).

Niezależnie przy tym od niewiarygodności wyjaśnień E. K. w zakresie dotyczącym powodów złożenia takich, a nie innych zeznań przed organem rentowym, stwierdzić należy, że dowody zaoferowane przez płatnika w niniejszym postępowaniu nie potwierdzają jego zeznań złożonych przed Sądem, ani też nie stanowią zaprzeczenia dla zeznań płatnika złożonych przed ZUS. Zeznania E. K. złożone przed Sądem, uznał za częściowo niewiarygodne. Ostrożnie także Sąd ocenił wiarygodność zeznań zainteresowanych (mających interes w korzystnym rozpoznaniu ich sprawy) oraz świadków, związanych z płatnikiem węzłem pracowniczym, dając tym zeznaniom przymiot wiarygodności jedynie w takim zakresie, w jakim korespondowały one z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i zasadami doświadczenia życiowego (za częściowo niewiarygodne uznał Sąd np. zeznania A. K. (1), która wskazała, że szef znał dobrze sytuację materialną pracowników, ponieważ odwiedzał podlegające mu sklepy - takie tłumaczenie jest całkowicie niewiarygodne w kontekście ilości zatrudnianych przez płatnika pracowników).

Sąd Okręgowy uznał, że iż jeśli chodzi o boni towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych przyznawane w latach 2004-2009, to nie mogło być mowy o uzależnieniu przyznania prawa do tych świadczeń od sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej pracowników, skoro boni te przyznawano wszystkim pracownikom. Co prawda wysokość boni przyznawanych pracownikom była zróżnicowana, niemniej jednak brak jest jakichkolwiek konkretnych danych określających, na jakiej podstawie płatnik dokonywał dalszego różnicowania sytuacji tych osób i jakie kryteria decydowały o tym, że konkretna osoba dostanie boni o wartości 200, a nie 300 czy 400 zł. Podkreślić należy, iż płatnik nie odbierał od pracowników ani oświadczeń o wysokości dochodów, ani o ich sytuacji materialnej i rodzinnej. Sąd zwrócił uwagę, że w toku niniejszego postępowania płatnik próbował wykazać, iż znał sytuację rodzinną i majątkową swoich pracowników. Podnosił, iż przyznanie boni było poprzedzone rozmową z kierownikami sklepów i brygadzystami na temat sytuacji majątkowej i rodzinnej podległych im pracowników. Nadto, jak zapewniał E. K. (2), osobiście rozmawiał z każdym nowozatrudnionym pracownikiem, stąd też znał ich sytuację rodzinną i majątkową. Twierdzenia płatnika nie znalazły jednak potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd dokonał bowiem porównania sytuacji rodzinnej i majątkowej poszczególnych pracowników oraz wysokości otrzymanych przez nich boni i powziął na tej podstawie uzasadnione wątpliwości co do charakteru wypłaconych przez płatnika boni świątecznych.

Zdaniem Sądu nieuzasadnione wydaje się przyznanie K. K. (2) w kwietniu 2004 roku boni w takiej samej wysokości jak A. J. (4) (200 zł), skoro K. K. (2) był bezdzietnym kawalerem, natomiast A. J. (4) miała męża oraz 3 dzieci. Nadto Sąd zwrócił uwagę, że w grudniu 2004 roku K. K. (2) oraz E. D. (także osoba nie mająca nikogo na utrzymaniu) otrzymali boni w wysokości po 247 zł, czyli dokładnie w takiej samej wysokości jak K. Ś., przy czym ten ostatni miał na utrzymaniu troje dzieci. Zważyć zaś należy, iż dochody A. J. (4) oraz K. S. (4) w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie były znacznie niższe od dochodów K. K. (2), który w spornym okresie był kawalerem.

W grudniu 2009 roku płatnik przyznał K. K. (2) boni o wartości 300 zł, a A. K. (1), będącej w niewątpliwie gorszej sytuacji majątkowo-rodzinnej (wdowa wychowująca 3 dzieci) tylko 200 zł. Co ciekawe, boni o wartości 200 zł płatnik przyznał także E. K. (3), będącej wówczas panną, a także B. W., mężatce, mającej dwoje dzieci.

Wątpliwości odnośnie socjalnego charakteru wydawanych przez płatnika boni wzbudziło w Sądzie również porównanie wysokości boni otrzymanych przez K. K. (2), K. Ś. oraz D. L. (1) w grudniu 2006 roku. K. K. (2), będący kawalerem, otrzymał boni o wartości aż 400 zł, przy czym K. Ś., żonaty mający troje dzieci boni w wysokości 200 zł, zaś D. L. (1), mężatka, mające dwoje dzieci, dostała boni już tylko w kwocie 100 zł. Nie uszło uwadze Sądu, że już

następnym roku, w grudniu 2007 roku, K. Ś. oraz K. K. (2) dostali bony w dokładniej takiej samej wysokości, mimo że ich sytuacja rodzinna i majątkowa nie uległa zmianie. W grudniu 2007 roku bon o wartości 400 zł dostała także W. K. (2), mająca jedno dziecko. Natomiast B. W., mając męża i dwójkę dzieci dostała już tylko 200 zł.

Nieuzasadnione różnice między wysokościami bonów Sąd zauważył również porównując wartość bonów przyznanych w grudniu 2002 roku, marcu 2005 roku oraz grudniu 2002 roku. mianowicie w tych okresach E. K. przyznał samotnej E. D. bony w takiej samej kwocie, aniżeli osobom mającym współmałżonka i dzieci. I tak w grudniu 2002 roku płatnik przyznał A. D. (1) (mającej jedno dziecko) bon o wartości 150,00 zł, tak samo jak E. D.. W marcu 2005 roku A. D. (2) mająca na utrzymaniu dziecko otrzymała bon świąteczny w wysokości 123,50 zł zaś E. D. 185,20 zł. Natomiast w grudniu 2002 roku K. Ś., mający troje dzieci na utrzymaniu otrzymał 150,00 zł tj. dokładnie tyle samo co samotna E. D..

W ocenie Sądu nie znajduje również uzasadnienia we wskazywanym przez płatnika kryterium majątkowym i rodzinnym przyznanie bonów w grudniu 2005 roku. Jak bowiem wynika z treści przedłożonych przez płatnika dokumentów w grudniu 2005 roku bon o wartości 400,00 zł dostał zarówno K. Ś. (mający troje dzieci) oraz A. D. (2) (mająca jedno dziecko). Co ważne, A. D. (1), samotnie wychowując jedno dziecko, dostała aż o 300 zł mniej.

Wartość bonów przyznanych w styczniu 2009 roku A. J. (4) oraz A. K. (1) także budzi wątpliwości odnośnie socjalnego charakteru wydawanych przez płatnika bonów. Mianowicie A. J. (4), mająca troje dzieci i męża, dostała bony o wartości 400,00 zł natomiast wdowa mająca na utrzymaniu też troje dzieci dostała bon towarowy w wysokości 200 zł. Nie uszło uwadze Sądu, iż w styczniu 2009 roku J. Z. (1) mająca dwoje dzieci i męża pracującego dorywczo, dostała 150 zł w bonach, natomiast będąca w lepszej sytuacji B. W., mająca co prawda także dwoje dzieci, ale męża pracującego na stałe, dostała bon o wartości 200 zł.

Dodatkowo, Sąd uznał za niewiarygodne twierdzenia odwołującego się, jakoby miał kierować się przy przyznawaniu bonów sytuacją majątkową, z uwagi na to, że w grudniu 2006 roku małżeństwo Ś. otrzymało bony w różnych wysokościach, K. 200 zł zaś D. 400 zł, przy czym zarobki ich kształtowały się na podobnym poziomie (odpowiednio 2 708,87 zł oraz 2 601,50 zł). Co ciekawe, w grudniu 2008 roku, oboje dostali już bony o takiej samej wartości 300 zł, pomimo, iż dysproporcja ich zarobków zwiększyła się - K. Ś. otrzymał wynagrodzenie w kwocie 3 096,61 zł, zaś D. Ś. w kwocie 2 515,89 zł.

Brak zależności pomiędzy sytuacją materialną pracowników a wysokością bonów potwierdza także sama analiza list płac przedstawionych przez płatnika. Z list tych wynika, że często pracownicy otrzymujący wyższe wynagrodzenia otrzymywali jednocześnie bony wyższej wartości niż pracownicy niżej wynagradzani, ewentualnie bony w takiej samej wysokości jak oni. Tak było chociażby w przypadku M. B. (6) (1405 zł wynagrodzenia i bony o wartości 500 zł) oraz U. L. i A. S. (2) (obie - 1324 zł wynagrodzenia i 400 zł bonów), w porównaniu do A. K. (7) (1153 zł wynagrodzenia i 250 zł bonów), K. F. (1091 zł wynagrodzenia i 50 zł bonów), M. H. (1040 zł wynagrodzenia i 50 zł bonów), czy A. W. (4) (590 zł wynagrodzenia i 50 zł bonów). Można również zauważyć, że bony o niższej wartości, bez względu na wysokość wynagrodzenia, otrzymywali pracownicy, którzy z jakichś przyczyn nie przepracowali pełnego miesiąca, np. byli na zwolnieniu lekarskim, urlopie (tytułem przykładu - bonów nie otrzymały np. E. B., J. K. (2), M. G. (3), S. K. (2)). Mogło być oczywiście tak, że osoby, które zarabiały więcej miały gorszą sytuację bytową od osób mniej zarabiających (z uwagi na stan rodzinny, lub szczególne potrzeby wywołane np. stanem zdrowia tych osób lub członków ich rodziny), niemniej płatnik - na którym spoczywał ciężar dowodu w tej sprawie - nie zaoferował materiału dowodowego, na podstawie którego można by było przyjąć poczynić takie ustalenia.

W świetle powyższego, zdaniem Sądu brak było podstaw do przyjęcia, że wysokość bonów wypłacanych zainteresowanym przez płatnika w okresie Świąt w latach 2002-2009 zależała od ich sytuacji materialnej i rodzinnej. Fakty te potwierdzają dodatkowo opisane wyżej zeznania Eugeniusza Kowalczyka, złożone przez płatnika przed ZUS, w których płatnik wykazywał, iż kryterium decydującym o wysokości wypłaconych pracownikom bonów towarowych z okazji świąt był ich staż w zakładzie - „wysokość bonu była uzależniona od okresu zatrudnienia w firmie i od

zaangażowania w pracy, od motywacji do pracy i wyników” (k. 13-15 akt kontroli). Taka zasada podziału środków funduszu socjalnego, pozostaje natomiast w sprzeczności z art. 8 ust. 1 ustawy.

Powołując orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 16 września 2009 r., sygn. akt I UK 121/09) sąd I instancji akcentował, że podstawowym kryterium dysponowania środkami funduszu określonym w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych jest kryterium oparte na ocenie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Jeżeli wypłata bonów towarowych nie ma charakteru socjalnego, gdyż nie wiąże otrzymania bonów towarowych z kryterium socjalnym, to bony należy uznać za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek.

Reasumując, Sąd Okręgowy przyjął, że pomimo iż środki na bony towarowe pochodziły z funduszu świadczeń socjalnych, to sposób dysponowania nimi pozostawał w sprzeczności z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Bowiern skoro przyznanie tych świadczeń nie było zależne od sytuacji majątkowej, życiowej czy rodzinnej uprawnionych, to nie stanowiły one świadczeń socjalnych podlegających wyłączeniu z podstawy wymiaru składek. Pracodawca bowiem co prawda administruje funduszem, jednak nie może tego czynić z pominięciem ustawy i przez swoje działania uszczuplać funduszu socjalnego przeznaczonego dla załogi.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, działając na podstawie przepisu art. 477¹⁴ §1 k.p.c., oddalił odwołania płatnika jako bezzasadne (punkt I wyroku).

W punkcie II wyroku Sąd rozstrzygnął o kosztach postępowania, uznając, że w niniejszej sprawie wystąpiły przesłanki do odstąpienia od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej w oparciu o art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu, płatnik pozostaje obecnie w trudniejszej sytuacji majątkowej, działalność gospodarczą jaką prowadzi, w roku 2011 przyniosła stratę w wysokości 280.000 zł, dodatkowo bank odmówił mu udzielenia kredytu, właśnie z uwagi na tę stratę. Nadto należy mieć na uwadze, iż aktualnie na płatniku spoczywa dość wysokie zadłużenie względem organu rentowego, powstałe na skutek decyzji ZUS stanowiących, iż wypłata bonów towarowych przez płatnika swoim pracownikom, były dodatkowym dochodem pracownika wynikającym ze stosunku pracy, a co za tym idzie stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. E. K. jako płatnik, w tej sytuacji jest zobowiązany do rozliczenia i opłacenia składek za swoich pracowników (Sądowi wiadomym jest z urzędu, że postępowań z odwołań płatnika jest więcej). Z drugiej strony należy mieć na względzie precedensowy charakter niniejszej sprawy. Organ rentowy domaga się obecnie od płatnika wyrównania składek za okres wielu lat, podczas gdy do tej pory, na podstawie tego samego stanu prawnego, nie domagał się od E. K. takich należności, a nawet - podczas wcześniejszych kontroli - aprobował sposób naliczania przez płatnika składek (nie wytykał mu błędów). W takiej sytuacji, obciążanie odwołującego się kosztami procesu strony przeciwnej godziłoby w zasady słuszności.

Apelację od powyższego wyroku co do punktu I. złożył płatnik E. K., zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie:

- art. 6 k.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz w zw. z art. § 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe przez niewskazanie dowodów potwierdzających, że wydane przez płatnika ubezpieczonym bony towarowe w okresie wzmoczonych zakupów z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia jako świadczenie w całości sfinansowane ze środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie ma charakteru socjalnego,

- art. 6 k.c. w zw. z art. 233 § 1 i § 2 k.p.c. poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu za podstawę zaskarżonego orzeczenia dowodów przedstawionych wyłącznie przez płatnika, którym Sąd dowolnie odmówił wiarygodności i mocy dowodowej pomimo nie zakwestionowania tych dowodów i nie przedstawienie innych dowodów w procesie przez organ rentowy, a także na braku oceny znaczenia zarówno odmowy przedstawienia w procesie przez organ rentowy dowodów jak i nie wdania się organ w spór,

- art. 86 w zw. z art. 32 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przeprowadzeniu kontroli w zakresie zgłaszania przez płatnika

do ubezpieczenia zdrowotnego ubezpieczonych, na podstawie przepisów art. 86 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które nie stanowią podstawy prawnej, upoważniającej organ rentowy do dokonania tej czynności prawnej. Organ rentowy dokonał kontroli płatnika w zakresie składek na ubezpieczenie zdrowotne biorąc za podstawę art. 86 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który na podstawie art. 32 tej ustawy stosuje się wyłącznie do postępowania kontrolnego w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne, a więc ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, gdyż enumeratywne wyliczenie w art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rodzajów składek nie obejmuje zastosowania przepisów dotyczących kontroli w zakresie tych składek,

- § 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na stwierdzeniu, że płatnik do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych ma obowiązek wliczyć, nie stanowiące podstawy wymiaru tych składek, świadczenie w całości finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w postaci równowartości wydanych bonów towarowych z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia,

- art. 8 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 04 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wydane przez powoda ubezpieczonym w okresie wzmożonych zakupów bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia jako świadczenie w całości sfinansowane ze środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie ma charakteru socjalnego.

Ponadto apelujący zarzucił nierozpoznanie przez Sąd całości sprawy oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegające na tym, że Sąd nie ustosunkował się do treści wszystkich zarzutów oraz uzasadniających ich twierdzeń, zawartych w poszczególnych odwołaniach do decyzji organu rentowego, rozstrzygnął sprawę na niekorzyść płatnika, mając za podstawę zademonstrowane przez płatnika na rozprawie dowody potwierdzające zasadność zarzutów zawartych w odwołaniach od decyzji organu rentowego, który na rozprawie nie tylko nie zaprzeczył tym dowodom i nie powołał dowodów przeciwnych ale w ogóle nie wdał się w spór w rozumieniu art. 221 w zw. z art. 3 k.p.c.,

- Sąd nie wyjaśnił na podstawie jakich dowodów uznał, że bony towarowe wypłacone zainteresowanym były de facto nagrodami, skoro płatnik przedstawił dowód w postaci list płac, na których uwzględnione są poszczególne składniki wynagrodzenia składające się z wynagrodzenia zasadniczego, przyznawanych za pracę nagród pieniężnych oraz oddzielnie kwotowe wartości bonów towarowych sfinansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych jako i wydanych nie za pracę, a wyłącznie z okazji wzmożonych zakupów świątecznych,

- Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazuje, że A. F. i M. P. (5), których sprawy nie były przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu, otrzymały bony towarowe w styczniu 2009 r., co jest niezgodne z rzeczywistością albowiem te oraz pozostałe osoby otrzymywały przedmiotowe bony zawsze i wyłącznie w okresie wzmożonych zakupów przed Świątami Wielkanocnymi oraz przed Świątami Bożego Narodzenia, co kwitowały swoim podpisem na właściwej liście wypłaty bonów świątecznych, natomiast podatek dochodowy od bonów tych, zawsze płacony jest w następnym miesiącu, za miesiąc poprzedni np. w styczniu 2009 r. za grudzień 2008 r., czego Sąd nie wyjaśnił, a co płatnik podnosił zarówno w odwołaniach od decyzji jak i w pismach procesowych oraz na rozprawie i co potwierdzają zeznania świadków,

Wskazując na powyższe zarzuty E. K. wniósł o zmianę w zakresie pkt. I zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołań od wskazanych w nim decyzji i

orzeczenie, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych nie wlicza się świadczenia finansowanego ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w postaci bonów towarowych wydanych przez płatnika z okazji Świąt Wielkanocnych

oraz Świąt Bożego Narodzenia, względnie o uchylenie w zakresie pkt. I. zaskarżonego wyroku oraz w całości poprzedzających go decyzji organu rentowego, zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika kosztów postępowania według norm przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od płatnika na rzecz organu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego omyłkowo oznaczono przedmiot sprawy: „o ustalenie obowiązku ubezpieczenia”, podczas gdy z akt postępowania wynika, że sprawa toczy się o ustalenie podstawy wymiaru składek. Organ rentowy, a następnie Sąd Okręgowy nie orzekały o podleganiu lub niepodleganiu obowiązkowi ubezpieczeń społecznych, ale o wymiarze określonej wysokości składki, tj. określenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r. I UZ 22/09, OSNP 2011/5-6/88). Zgodnie zatem z treścią przepisu art. 350 § 1 k.p.c., mając na uwadze wskazany powyżej błąd pisarski w komparycji wyroku z dnia 23 lutego 2012 r., Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie I wyroku.

W ramach merytorycznej kontroli instancyjnej zaskarżonego rozstrzygnięcia sąd odwoławczy ocenił, że apelacja jest uzasadniona. Przy zasadniczo niespornej podstawie faktycznej Sąd Apelacyjny nie podzielił bowiem oceny prawnej dokonanej przez Sąd Okręgowy w zakresie, w jakim przyjęto, że świadczenia w postaci bonów towarowych przyznane pracownikom przez płatnika E. K. w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Wbrew właściwej wykładni podstaw materialnoprawnych ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, Sąd Okręgowy weryfikację legalności zaskarżonej decyzji skoncentrował zasadniczo wokół kryteriów przyznanych przez płatnika świadczeń i w efekcie błędnie na tej wyłącznie podstawie przesądził o braku celu socjalnego tych świadczeń, a tym samym przyjął, że powinny one stanowić podstawę wymiaru składek. Zdaniem Sądu Apelacyjnego z przytoczonych poniżej przepisów wynika, że kryterium przyznawania świadczeń w postaci bonów nie należy utożsamiać z zaniechaniem realizacji celów socjalnych. Istotą sporu w niniejszej sprawie stanowiło zatem nie tyle kryterium przyznawania świadczeń socjalnych w Zakładzie (...), a to czy świadczenia finansowane były ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Okoliczności te zostały wykazane przez odwołującego, natomiast organ rentowy nie zdołał ich podważyć.

Zasady ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm., zwanej dalej jako ustawa systemowa). Zgodnie natomiast z art. 23 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ (Dz.U. Nr 45 poz. 391) i art. 81 ust. 1 i 6 zastępującej tę ustawę ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi przychód – w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, co wynika z art. 4 ust. 9 ustawy systemowej. Natomiast z mocy delegacji zawartej w art. 21 tej ustawy obowiązuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W § 2 ust. 1 tego rozporządzenia wymieniono przychody, które nie stanowią podstawy wymiaru składek, w tym, w punkcie 19 świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Co prawda do dnia 30 stycznia 2004 r. rozporządzenie w § 2 zawierało punkt 12, obecnie uchylony, o treści: „wartość świadczeń okolicznościowych przyznawanych w formie rzeczowej lub w formie bonów towarowych uprawniających do zakupu w sklepach artykułów spożywczych i przemysłowych, pod warunkiem że nie podlegają one wymianie na pieniądze - do wysokości nie przekraczającej rocznie kwoty, która z tego tytułu została zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych”, jednak uchylenie tego przepisu nie wyklucza przyjęcia, że bony towarowe nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie. Regulacja § 2 pkt 19 przyporządkowuje przychód podlegający wyłączeniu do źródła

jego pochodzenia. Jeśli więc bony towarowe finansowane są ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, to nie są wliczane do podstawy wymiaru składek, gdyż mieszczą się w dyspozycji przepisu § 2 pkt 19 rozporządzenia. Wskazana podstawa materialnoprawna zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia przekонуje więc, że rzeczą organu rentowego jest przede wszystkim analiza celów socjalnych i źródeł ich finansowania. Wadliwe jest przy tym założenie, aby wskazany cel socjalny utożsamiać wyłącznie z określonymi kryteriami przyznawania świadczeń socjalnych, a przez to aby przyznać organowi rentowemu uprawnienie do weryfikacji kryteriów socjalnych przyjętych przez płatnika. Uprawnienie takie w żadnym razie nie wynika z przytoczonych podstaw prawnych. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego obowiązujące w tej mierze regulacje (przede wszystkim cytowany § 2 pkt 19 rozporządzenia) sprowadzają uprawnienia kontrolne organu rentowego jedynie do ustalenia, czy istnieje w regulaminie FŚS podstawa sfinansowania bonów, czy świadczenia te mają charakter socjalny oraz sprawdzenia, czy środki rzeczywiście pochodzą z funduszu świadczeń socjalnych.

Analiza zachowania celów socjalnych powinna przy tym uwzględniać, że obowiązek pracodawcy zaspokajania w miarę możliwości i warunków potrzeb bytowych, socjalnych i kulturalnych pracowników wynika z art. 16 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) jest jedną z podstawowych zasad prawa pracy. Ponadto ustawodawca w art. 94 pkt 8 k.p. nałożył na pracodawcę obowiązek zaspokajania w miarę posiadanych środków socjalnych potrzeb pracowników. Pracodawcy nie mają zatem bezwzględnie obowiązku prowadzenia działalności socjalnej na rzecz pracowników, gdyż przepisy kodeksu jedynie postulują prowadzenie takiej działalności. By nie dopuścić do zupełnej dowolności w omawianym zakresie, obowiązek zaspokajania potrzeb socjalnych pracowników został w sposób warunkowy ujęty w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Co istotne, pracodawców uprawniono do modyfikacji w prawie wewnątrzzakładowym (w układach zbiorowych pracy) obowiązków wynikających z ustawy, aby umożliwić im uzależnienie działalności socjalnej od posiadanych warunków i możliwości. Nie można zatem pomijać, że zgodnie z intencją ustawodawcy zakładowy fundusz świadczeń socjalnych jest funduszem na poziomie zakładu pracy, którego podstawowym zadaniem jest sfinansowanie przez pracodawcę pomocy socjalnej między innymi na rzecz pracowników i ich rodzin. Bez wątpienia zatem pojęcie „socjalny” utożsamiane jest z zaspokajaniem potrzeb bytowych, materialnych i kulturalnych osób, które są w trudnych warunkach życiowych. Z kolei „zasady gospodarowania” funduszem oznaczają sposób podejmowania decyzji związanych z wydatkowaniem środków finansowych, sposobem ich gromadzenia i wydatkowania. Świadczenia socjalne nie są elementem stosunku pracy. Ze środków funduszu finansuje się zatem świadczenia niewynikające z warunków wynagradzania za pracę oraz niezależne od wyników i jakości wykonywanej przez pracownika pracy. Jedynie te działania, które podejmowane są w interesie pracowników, a nie pracodawcy mieszczą się w ustawowym pojęciu „zakładowa działalność socjalna”.

Na tle powyższego w zakresie ważkim dla rozstrzygnięcia w tej sprawie zważyć należy, że definicja działalności socjalnej może zatem obejmować wydatki na udzielanie pomocy materialnej rzeczowej lub finansowej, co daje pracodawcy możliwość zakupu ze środków funduszu m.in. bonów towarowych z okazji świąt Bożego Narodzenia czy Wielkanocy z tytułu zwiększonych wydatków w tym okresie. Warunkiem umożliwiającym przyznanie bonów i paczek jest zapisanie takich form pomocy w regulaminie funduszu oraz określenie trybu ich przyznawania (czy przyznanie bonów lub paczek następuje np. na wniosek osoby uprawnionej, czy też z inicjatywy pracodawcy).

Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń faktycznych sprawy regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych obowiązujący w zakładzie płatnika przewidywał przeznaczenie środków funduszu na cele związane ze świątami Bożego Narodzenia i Wielkanocnymi. Jednocześnie regulamin nie przewidywał procedury wnioskowania o pomoc w tym zakresie przez pracowników i niesporne jest ustalenie, że bony przyznawane były z inicjatywy pracodawcy bez wniosku uprawnionych. W regulaminie przyznanie świadczeń uzależniono od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej. Środkami Funduszu zgodnie z regulaminem administruje Kierownik Zakładu. Decyzje przyznające pracownikom świadczenia uzgadnia się z Kierownikiem Zakładu (§ 2 ust. 5). Zgodnie zaś z aneksem z września 2000 r., wysokość tych świadczeń ustalali na podstawie znajomości wskazanych obszarów podległych sobie pracowników kierownicy sklepów oraz brygadziści i ostatecznie weryfikował to właściciel zakładu. Jedynie byli pracownicy (emeryci i renciści) zobligowani byli do przedłożenia oświadczeń o miesięcznym dochodzie

netto na osobę w rodzinie za miesiąc poprzedzający przed przyznaniem świadczenia. Poza sporem pozostaje, że realizując wskazane postanowienia regulaminu w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami organu rentowego płatnik wydawał nieodpłatnie pracownikom bony towarowe z tytułu zwiększonych potrzeb z okazji świąt Bożego Narodzenia i świąt Wielkanocnych w różnych wysokościach (od 50 do 500 zł), a źródłem tych świadczeń były środki zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Powyższe okoliczności znajdują pełne odzwierciedlenie w dokumentacji pracodawcy, w tym w dokumentach księgowych i nie ma podstaw do ich kwestionowania.

Już w świetle tych okoliczności zdaniem Sądu Apelacyjnego przyjęć należy, że bony towarowe wypłacane zainteresowanym w niniejszej sprawie są przychodem o którym mowa w § 2 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Z materiału dowodowego wynika przecieź, że środki wydatkowane w formie bonów towarowych zostały wypłacone z zasobów Funduszu Świadczeń Socjalnych i zgodnie z postanowieniami regulaminu miały zaspokajać potrzeby pracowników związane ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi, a więc z założeniami cele socjalne. Faktycznie były one wypłacane najwyżej dwa razy w roku w czasie okołoswiątecznym i w różnej wysokości. Także organ rentowy w istocie nie kwestionował treści regulaminu, ani też ustalenia, że pomoc w postaci zwiększonych wydatków na święta mieści się w ramach pomocy socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 u.z.f.ś.s., koncentrując swe zastrzeżenia wokół rzeczywistych kryteriów przyznawania bonów w określonej wysokości.

Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu Apelacyjnego, organ rentowy nie zdołał również wykazać, aby płatnik przyznając bony nie kierował się sytuacją socjalną swych pracowników. Ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie zawiera przepisu upoważniającego do tworzenia zasad podziału funduszu będących w sprzeczności z przepisem art. 8 ust. 1 u.z.f.ś.s., jest to więc przepis bezwzględnie obowiązujący. Należy zatem podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że brzmienie art. 8 ust. 1 u.z.f.ś.s. nie upoważnia do przyznawania osobom uprawnionym prawa do świadczeń socjalnych w takiej samej wysokości. Byłoby to bowiem w istocie przyznawanie tym osobom dodatku do wynagrodzenia czy emerytury. Przepis ten wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Nakłada to na przyznających świadczenia obowiązek indywidualnej (w żadnym wypadku zbiorowej) kwalifikacji wniosków. Przepis określający kryteria socjalne jest jednak dosyć ogólnikowy i nie zawiera równocześnie żadnych wskazówek dotyczących gromadzenia informacji o stanie majątkowym, sytuacji rodzinnej, życiowej czy dochodach osób uprawnionych. W szczególności ustawodawca pozostawiając w tej mierze swobodę pracodawcy i załodze pracowników nie zdefiniował żadnych kryteriów ani progów, jakie winny być brane pod uwagę dla oceny tych sytuacji, które obligowałyby pracodawcę do gromadzenia w tym zakresie szczególnej dokumentacji, a tym samym nie określa sposobu, w jaki miałyby nastąpić udokumentowanie spełnienia wskazanych kryteriów. Skoro tak, nie można odrzucić założenia, że informacje o pracownikach we wskazanych w ustawie obszarach zbiera samodzielnie, na podstawie rozmów i znajomości z pracownikami, względnie z wiadomości, które w tym zakresie przekaze mu ich bezpośredni przełożony (np. kierownik sklepu lub brygadzysta). Niewątpliwie częściowe informacje o stanie rodzinnym będą przecieź wynikać również z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych pracownika czy w zgłoszeniach do ubezpieczenia społecznego. W pozostałym zakresie właściwym sposobem zdobycia informacji uzupełniających o sytuacji osób uprawnionych mogą być ich oświadczenia, w tym ustne. Oświadczenia takie mogą być przecieź składane w dowolnej formie, choć możliwe jest też określenie przez pracodawcę ich wzoru czy choćby tylko zakresu informacji, jakie powinny być w nich zawarte. W kontekście obowiązujących regulacji właściwym sposobem zdobycia informacji o sytuacji osób uprawnionych mogą być nawet ich oświadczenia anonimowe lub też dokonanie anonimowego rozpoznania. Rozpoznanie to może dotyczyć sytuacji materialnej lub finansowej (np. dochód na jednego członka rodziny) oraz życiowej (np. konieczność długotrwałego leczenia, niepełnosprawność członków rodziny). Informacje o sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej czerpać można zatem także od bezpośrednich przełożonych pracowników, którzy mają z nimi codzienny kontakt w czasie wykonywania obowiązków pracowniczych.

Regulamin obowiązujący w zakładzie pracy płatnika E. K. regulował, że przyznanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnione jest od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do

korzystania z Funduszu. Postanowiono nadto, że środkami funduszu administruje kierownik Zakładu, a decyzje przyznające pracownikom świadczenia uzgadniane są z kierownikami zakładu. Wysokość świadczeń ustalali na podstawie znajomości sytuacji materialnej podległych brygadziście produkcji, brygadziście rozbioru oraz kierownicy sklepów, a ostatecznie weryfikował ją pracodawca. Takie ustalenie warunków i zasad przyznawania świadczeń należy uznać za dopuszczalne w świetle omówionych wyżej regulacji u.z.f.ś.s.

W konsekwencji tego Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu Sądu Okręgowego, że płatnik nie wykazał, aby przyznanie bonów uzależnione było od sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracowników, bowiem przeczy temu analiza zarobków pracowników oraz założenie, że pracodawca faktycznie nie mógł mieć rozpoznania w sytuacji około 100 pracowników. Z analizy treści uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia zdaje się wynikać, że wspomniana konstatacja sądu I instancji zasadniczo oparta została na stwierdzeniu braku prowadzenia przez pracodawcę szczegółowej dokumentacji dotyczącej sytuacji bytowej pracowników, w tym braku zobowiązania pracowników do składania oświadczeń o stanie majątkowym i dochodach, co w ocenie sądu apelacyjnego nie może mieć znaczenia rozstrzygającego. Choć bowiem w istocie tak było, to przecież obowiązek taki nie wynika z obowiązujących przepisów i jak już wspomniano wyżej dopuszczalne jest, że bez szczególnie sformalizowanych działań pracodawca może poznać wiedzę o sytuacji swoich pracowników także z innych źródeł, aniżeli z ich pisemnych oświadczeń zawierających konkretne dane. Ustawodawca nie określił formy, w jakiej pracodawca zobligowany jest weryfikować sytuację rodzinną, materialną i życiową swoich pracowników, ani też nie przesądził o najważniejszym dla tej oceny kryterium, pozostawiając tę kwestię dyspozycji płatnika i jego podwładnych. Niesłusznie więc Sąd I instancji opierając rozstrzygnięcie na wybiórczym porównaniu zarobków kilkunastu pracowników i wysokości otrzymanych od nich bonów, de facto sam ustalił najważniejsze według niego kryterium, które jednak nie wynika ani z uzgodnień płatnika z pracownikami regulowanych regulaminem, ani też nie znalazło potwierdzenia w zeznaniach świadków. Argumentacja Sądu Okręgowego w tym ujęciu mogłaby co najwyżej zmierzać do wykazania nieprawidłowości w dysponowaniu środkami z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, choć według kryterium obranego wyłącznie przez ten sąd. Nie to jest jednak przedmiotem niniejszego postępowania. Decyzje o każdorazowym przyznaniu pomocy z funduszu socjalnego na określony cel należą do pracodawcy lub osoby odpowiedzialnej w imieniu pracodawcy, a swoboda ich podejmowania jest ograniczona uprawnieniami związków zawodowych. W wypadku niezgodnego z prawem administrowania środkami funduszu pracodawca ponosi odpowiedzialność cywilną (art. 8 ust. 3 u.z.f.ś.s.) i karno-administracyjną (art. 12a u.z.f.ś.s.). Trzeba w związku z tym mieć na uwadze, że w zakładzie pracy płatnika nie było związków zawodowych, a wyłącznie powołano Przedstawicieli Pracowników reprezentujących interesy załogi. Ani jednak Przedstawiciele Pracowników, ani inni pracownicy zatrudnieni w zakładzie płatnika w całym okresie, którego dotyczy spór nie kwestionowali zasady przydzielania bonów i ich wysokości, jak i postanowień istniejącego regulaminu. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdziła też PIP, ani ZUS w ramach kontroli przeprowadzonej w 2002 r. W tym też zakresie Sąd Okręgowy niesłusznie zdewałowował wartość dowodową zeznań świadków i płatnika oraz danych wynikających z niespornej treści istniejących w sprawie dokumentów.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny dostrzega, że wyciągi z kont pracowników dowodzą, że w okresie spornym płatnik zatrudniał maksymalnie około 130 pracowników, w tym przy produkcji i w sklepach. W grudniu 2002 r. pracodawca rozdysponował bony zaledwie pośród 65 pracowników, w marcu 2004 r. bony przyznano 60 osobom i dopiero od grudnia 2004 r. liczba pracowników zaczęła oscylować około 100. Największa liczba pracowników obdarowanych bonami wystąpiła w grudniu 2006 r., kiedy płatnik przyznał bony towarowe 127 pracownikom. Stopniowe narastanie liczny pracowników z kolejnymi latami oraz ich liczba w 2002 r. (65 osób) i w 2004 r. (60 osób), a priori nie wyklucza założenia, że pracodawca aktywnie administrujący swym zakładem pracy jest dobrze zorientowany w sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej swoich podwładnych, zwłaszcza przy założeniu, że poszczególnymi komórkami w zakładzie produkcji i w sklepach administrowali także wyznaczeni przez niego kierowcy i brygadziści, którzy mieli codzienny bezpośredni kontakt z mniejszą liczbą podwładnych.

Zgodnie z pierwotnym zeznaniem płatnika, które w tej mierze powielił w toku postępowania sądowego, E. K. znał swoich pracowników, a szczegółowe informacje o ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej posiadał od kierowników sklepów i brygadziistów, z którymi konsultował wysokość przyznanych świadczeń.

W istocie zeznający w sprawie świadkowie potwierdzili, że pracodawca stale przebywał w zakładzie pracy, niejednokrotnie rozmawiał z pracownikami, pytając o ich sytuację rodzinną i majątkową. K. Ś. zeznał, że nie składał informacji pisemnej o swojej sytuacji rodzinnej i majątkowej, ale szef o tym wiedział, nieraz na przerwach rozmawiali kto ile ma i jak komu się wiedzie (k. 119 akt sądowych). Podobnie H. K. (2) przyznał, że bony były dzielone w zależności od sytuacji życiowej i majątkowej. Nikt nie składał oświadczeń o dochodzie na członka rodziny, ale szef poznawał ludzi podczas rozmowy i dowiadywał się o nich bardzo dużo. Świadek ten przyznał, że pracodawca stale jest w zakładzie i ma bezpośredni kontakt z pracownikami, w tym też ze sprzedawcami (k. 121-22 akt sąd.). W. K. (2), były pracownik płatnika, również podała, że dostawała bony na święta. Choć nie zna zasad ich przyznawania wskazała, że nigdy nie składała oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym, jednak E. K. znał sytuację materialną pracowników. Według treści zeznań tego świadka, szef przychodził do biura i pytał się jak się wiedzie świadkowi (k. 123 akt sąd.). Również A. D. (2) podała, że bony były przyznawane według kryterium socjalnego i potwierdziła, że szef zna sytuację materialną i osobistą każdego pracownika, ponieważ rozmawia z nimi przy przyjęciu do pracy, a później jeżdżąc po sklepach. Przyznała, że płatnik rozmawia też z pracownikami telefonicznie. Według jej wersji, bony przyznawane były w wysokości zależnej od sytuacji materialnej pracowników, ale nie od stażu pracy (k. 124 akt sąd.). Także A. K. (1) potwierdziła, że bony przyznawane przez płatnika zależały od sytuacji życiowej, którą znał przełożony, bo odwiedzał często pracowników w sklepie, a świadek sama jest w stałym kontakcie telefonicznym z szefem (k. 125 akt sąd.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższe zeznania osób zatrudnionych u płatnika, jakoby E. K. faktycznie znał swoich pracowników i w okresie poprzedzającym przyznanie bonów z tytułu zwiększonych potrzeb na święta miał rozeznanie w ich sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej. Przyznano, że pracodawca stale przebywał na terenie zakładu pracy (przy produkcji), bywał w sklepach oraz utrzymywał z nimi kontakt również telefoniczny. Potwierdzone jest ustalenie, że w sklepach był kierownik, a na działach produkcji brygadziści, którzy niejako administrowali mniejszymi zespołami pracowników, a tym samym dysponowali pewnymi o nich informacjami z dziedziny ich życia osobistego, rodzinnego i sytuacji materialnej, które mogły mieć wpływ na wysokość przyznanych bonów. W zasadzie wszyscy zeznający w sprawie świadkowie podali, że pracodawca rozmawiał ze swoimi podwładnymi i znał ich sytuację socjalną, a i nie zostało zakwestionowane, aby utrzymywał kontakt z kierownikami i brygadzystami również zaznajomionymi z sytuacją swych podwładnych.

Nie sposób przy tym pominąć, że z ustaleń podjętych w sprawie wynika, że niejednokrotnie pracownikami płatnika byli członkowie tej samej rodziny (jak np. K. Ś. i jego żona, W. K. (2) jej matka G. i siostra C., A. D. (2) i jej wujek M. D. (4) oraz kuzynka A. D. (1) i ciotka E. D.). Ta okoliczność dodatkowo uwiarygodnia tezę skarżącego, że znał swoich podwładnych i bez konieczności gromadzenia w tym zakresie szczególnie sformalizowanej dokumentacji mógł być zorientowany w ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej.

Ważne jest wreszcie ustalenie, że każdorazowo bony przyznawane pracownikom w poszczególnych okresach były w różnej wysokości od 50 do 500 zł. Nie zaprzeczono, aby wysokość bonów na listach akceptowanych później przez płatnika, ustalali kierownicy sklepów oraz brygadziści.

W zakresie objętym zaskarżonymi decyzjami zaakcentować wypada, że zainteresowany W. C. w grudniu 2004 roku z tytułu zwiększonych potrzeb związanych ze świętami Bożego Narodzenia otrzymał bon o wartości 124 zł. Zainteresowana J. W. (1) w grudniu 2004 roku z tytułu zwiększonych potrzeb związanych ze świętami Bożego Narodzenia otrzymała bon o wartości 247 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony towarowe 97 pracownikom, w tym 10 bonów o wartości 62 zł, 16 bonów o wartości 124 zł, 28 bonów o wartości 186 zł, 41 bonów o wartości 247 zł, jeden bon o wartości 433 zł i jeden o wartości 555 zł.

W. C. otrzymał w marcu 2005 r. bony o wartości 123,50 zł. J. W. (1) otrzymała w marcu 2005 r. bony o wartości 185,20 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 87 pracownikom, w tym 9 bonów o wartości 61,70 zł, 27 bonów o wartości 123,50 zł, 39 bonów o wartości 185,20 zł, 10 bonów o wartości 247 zł i po jednym bonie o wartości 308,70 zł i 370,40 zł.

J. W. (1) otrzymała w grudniu 2005 r. bony o wartości 200 zł. W. W. (1) otrzymała w grudniu 2005 r. bony o wartości 100 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 125 pracownikom, w tym 3 bony o wartości 50 zł, 16 bonów o wartości 100 zł, 38 bonów o wartości 150 zł, 37 bonów o wartości 200 zł, 10 bonów o wartości 250 zł, 10 bonów o wartości 300 zł, 9 bonów o wartości 400 zł i po jednym bonie o wartości 450 zł i 500 zł.

J. W. (1) otrzymała w grudniu 2006 r. bony o wartości 300 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 127 pracownikom, w tym 7 bonów o wartości 50 zł, 14 bonów o wartości 100 zł, 9 bonów o wartości 150 zł, 16 bonów o wartości 200 zł, 15 bonów o wartości 250 zł, 17 bonów o wartości 300 zł, 26 bonów o wartości 350 zł, 16 bonów o wartości 400 zł, 2 bony o wartości 450 zł, 4 bony o wartości 500 zł i jeden bon o wartości 600 zł.

J. W. (1) otrzymała w grudniu 2007 r. bony o wartości 350 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 113 pracownikom, w tym 9 bonów o wartości 150 zł, 11 bonów o wartości 200 zł, 18 bonów o wartości 250 zł, 20 bonów o wartości 300 zł, 27 bonów o wartości 350 zł, 28 bonów o wartości 400 zł.

J. W. (1) otrzymała w styczniu 2009 r. bony o wartości 300 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 94 pracownikom, w tym 2 bony o wartości 50 zł, 11 bonów o wartości 100 zł, 4 bony o wartości 150 zł, 48 bonów o wartości 200 zł, 25 bonów o wartości 300 zł, 1 bon o wartości 350 zł, 2 bony o wartości 400 zł, 1 bon o wartości 500 zł.

J. W. (1) otrzymała w grudniu 2009 r. bony o wartości 300 zł. Przy czym w okresie tym płatnik przyznał bony 72 pracownikom, w tym 3 bony o wartości 50 zł, 8 bonów o wartości 100 zł, 2 bony o wartości 150 zł, 1 bon o wartości 160 zł, 35 bonów o wartości 200 zł, 23 bony o wartości 300 zł.

Reasumując, zróżnicowana wysokość bonów, niewielka stosunkowo liczba pracowników, stała obecność pracodawcy na terenie zakładu pracy oraz utrzymywanie kontaktów z podwładnymi, w tym z kierownikami i brygadzystami, w kontekście postanowień obowiązującego w zakładzie regulaminu świadczeń socjalnych, w ocenie Sądu Apelacyjnego prowadzą do aprobaty wersji apelującego, że płatnik wydawał pracownikom bony wyłącznie w celach socjalnych dla zaspokojenia ich potrzeb wynikających ze znacznego zwiększenia wydatków związanych ze świętami, także z uwzględnieniem kryterium sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawnionych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższych wniosków nie przekreśla analiza zarobków dokonana przez sąd I instancji, która miała doprowadzić do ustalenia, że pracownicy mniej zarabiający lub z większą ilością dzieci na utrzymaniu otrzymywali bony w mniejszej lub równej wysokości z pracownikami bezdzietnymi lub z wyższymi zarobkami. Przede wszystkim Sąd Apelacyjny dostrzega, że analiza zarobków dokonana przez sąd okręgowy odnosi się wyłącznie do miesiąca, w którym przyznano bony i wyłącznie do zarobku osoby uprawnionej za ten miesiąc z tytułu zatrudnienia u płatnika. Poza jej zakresem pozostały zatem pozostałe możliwości i źródła zarobkowania, w tym choćby średni dochód uprawnionego (liczony z kilku miesięcy wstecz), liczba osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, wysokość ich dochodów, jak i ewentualne inne aspekty zdrowotne i rodzinne, w tym wiek osób pozostających na utrzymaniu pracowników, ich szczególne potrzeby życiowe, posiadane majątki, które tylko w całości składają się na sytuację życiową, rodzinną i majątkową pracownika. Informacja o wysokości wynagrodzenia pracownika dotycząca wyłącznie miesiąca, w którym bon przyznano sama w sobie nie określa przecież jeszcze sytuacji życiowej ani materialnej. Nie może być obojętne to, czy i jakie dochody osiąga pracownik poza zakładem pracy, w którym ubiega się o świadczenie oraz jaka jest sytuacja życiowa wszystkich członków jego rodziny, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Jeżeli więc przyznawanie świadczeń jest uzależnione od wymienionych wyżej kryteriów, to oczywiste staje się, że sytuacja pracownika lub innej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu wymaga każdorazowo wyjaśnienia, ustalenia i oceny. W regulaminie świadczeń socjalnych dopuszczalne jest przyjęcie średniego dochodu na członka rodziny jako usprawiedliwionego kryterium oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o przyznanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z funduszu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II PK 156/07, OSNP 2009, Nr 7-8, poz. 96). Nie jest to jednak jedyny dopuszczalny, obiektywny i miarodajny sposób oceny zasadności przyznania świadczeń z funduszu, zwłaszcza w mniejszych zakładach pracy, w których pracodawca stale przebywa ze swoimi pracownikami. Tym bardziej, że zasady doświadczenia życiowego przekonują, że wielu pracowników niechętnie składa takie oświadczenia, natomiast niejednokrotnie pracodawca ma możliwość

poznania dokładniej ich sytuacji socjalnej także w inny sposób, choćby poprzez stały z nimi kontakt lub rozmowę z ich bezpośrednimi na co dzień przełożonymi.

Sąd Apelacyjny zauważa nadto, że wyjściowo wysokość bonów uzależniona była od łącznej puli pieniędzy przeznaczonych na przedmiotową pomoc socjalną, jaką dysponował w danym czasie zakład pracy oraz liczby pracowników. Corocznie odmienne wartości w tym zakresie nie pozwalają zatem na dokonanie precyzyjnej analizy porównawczej wysokości przyznanych bonów różnym osobom w różnych okresach. W materiale sprawy nie ma też potwierdzenia tezy Sądu Okręgowego i organu rentowego, jakoby wysokość bonów przyznawanych przez płatnika uzależniona była od stażu i wydajności pracy uprawnionych. Co prawda E. K. wskazał na to w toku zeznań przed organem rentowym, jednak w toku postępowania sądowego wersji tej wyraźnie zaprzeczył i twierdzenie to należy uznać za odosobnione w świetle całokształtu materiału dowodowego w sprawie. Nie wykazano bowiem żadnego innego dowodu, który potwierdzałby takie założenie. W szczególności, żaden z przesłuchanych świadków nie zeznał, aby bony przyznane były w zależności od ich wydajności lub stażu pracy. Akta pracodawcy ujawniają przy tym, że w związku z wydajnością pracy pracownicy otrzymywali nagrody, zatem dodatkowa w tej mierze gratyfikacja w postaci bonów udzielanych w okresie przedświątecznym nie ma także racjonalnego uzasadnienia.

Wbrew stanowisku uzasadnienia zaskarżonego wyroku, wzmocnienia argumentacji sądu I instancji nie stanowi orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09, OSNP 2011, nr 9-10, poz. 133, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że: „Podstawowa zasada dysponowania środkami funduszu została określona w art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Od tej zasady nie ma wyjątków. Nawet regulamin funduszu nie może jej zmienić. Stąd świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem tej reguły nie mogą być oceniane w sensie prawnym jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych.” Pogląd ten aprobuje Sąd Apelacyjny, przyjmując że okoliczności niniejszej sprawy nie są z nim sprzeczne. Należy jednak nadmienić, że fakty w jakich orzekał Sąd Najwyższy były zgoła odmienne od ujawnionych w tej sprawie. W sprawie poddanej analizie przez Sąd Najwyższy wszyscy pracownicy otrzymali bony w jednakowej wysokości, a pracodawca w żaden sposób nie analizował ich sytuacji rodzinnej i materialnej. Jedyne różnice w wartości bonów obejmowały przypadki osób zatrudnionych w trakcie roku kalendarzowego. Skoro wedle powyższej oceny i ustaleń wypłata bonów miała charakter socjalny, a dodatkowo wiązała ich otrzymanie oraz wysokość z kryterium socjalnym, to bony te nie stanowiły przychodu w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek (art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r., oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych). Zachodzi tu więc wyłączenie przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 19 wymienionego rozporządzenia, dlatego wniosek apelacji E. K. zasługuje na uwzględnienie.

Wskazując na powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł co do istoty sprawy oraz zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzające go decyzje organu rentowego w ten sposób, że ustalił, że świadczenia rzeczowe w postaci bonów wypłaconych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przekazane zainteresowanemu w sprawie nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. przyjmując, że zgodnie z ostatecznym wynikiem sprawy, odwołujący E. K. jest stroną wygrywającą, a jedyny poniesiony przez niego wydatek związany jest z opłatą od apelacji w wysokości 90 zł.

SSA Romana Mrotek SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Anna Polak